

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 42.

Plymouth, Pa., d. 15 Spalnio (October) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

ESTABLISHED 1886
The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvniku“
Published every Wednesday at Plymouth, Pa.

Executes all kind of Job Printing and translating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:
J. J. Pauksztis & Co.
224 EAST MAIN STREET
PLYMOUTH, PA.

UŽDĖTAS. 1886 meto
NEDELINIS LAIKRASZTIS
„Vienybe Lietuvniku“
išseina kas Seređa Plymouth, Pa.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje \$2.00
I kitas szalis \$2.50

Prenumerata turi būti iš virsziaus apmokėta, nes įstatymai draudžia po baureme stumtinėti neapmokėtą laikraštį.

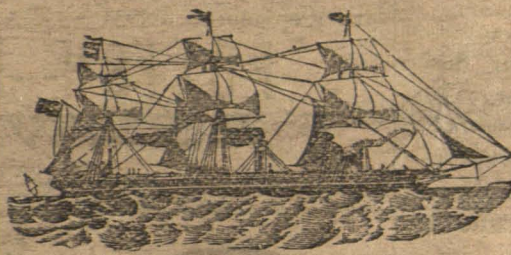
Raizant apie permainymą adresu, būtina reikla atsiųsti ir senąjį adresą. Kas malonai apelpažinti su szitno laikrazeziu, gali gauti, pareikalavęs, du numeriu dovanai.

Reikalaujantiemes knygu katalogą pristuncziam dovanai.

Pajieszkofimai: garsinant viena sykį 50c.
" " du sykiu 75c.
" " trise sykiu 1.00

Pilnai stuncziai per MONEY ORDER arba registravolose gromatose ant szito antrazso.

J. J. Pauksztis & Co.
224 E. Main st.
Plymouth, Pa.

Neikite pas svetimą, bet pa
V.G. Sava.
„Saloon“ 13 S. Penn. Ave.
WILKES-BARRE, PA.
Puški degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.

Ozia ganei pigiausias laivakorteas n
pigiai nuaisgi pinigus i visas evlet.
dalis.

Garsingas akuszieris

ir Specialistas
moterų ir vaikų ligose,
DR. S. E. FEINBERG,
pagarsėjęs jau nuo 15 metų
musų mieste, nuo 1 Lie-
pos maino savo vietą.
Szintų-szintai ligonių atras jo na-
muose, tamtyczia įtaisytoja labora-
torijoje.

437 Adams Ave.
Vine st. kertė,

priesais vokiskąją bažnyczą, kap
ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.

DR. FEINBERG YPATINGAI

.....GYDO.....

Ausų, nosies ir akių ligas,

Vaikų ligas,

Teipgi moterų negales,

ypacz pigulinczias prie akuszeriesos
(gimdyvių negales).

Isztyrinėja akis tiems, kurie reikalania
akinu (akulioriu).

Galima užtikti jį jo ofise kasdien
nuo 10 val. isz ryto, paskui
nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo
7 val. vakare.

Kas negalėtų pats atsilankyti pas
jį, tegul apraszo savo nedagalėjimus,
o gaus ant jų pedų tikrą rodą.

Dr. S. E. Feinberg,
437 Adams Ave., Scranton, Pa.

Pas dr. Feinbergą yra abu tele-
fonu, kuriais galima pakviesti jį pas
ligonius isz kiekvienos vietos.

Didele krautuve IR KARUZIAMA

Kas nori gero tavro gauti ir ska-
naus gėrymo ragaut, tegul atsilanko
pas **Joną Žukaucką**
Plymouth, Pa.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S.S. PITTSBURG, PA

Farduoda laivakorte ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigus i visas dalis svieto. Doviernastie
(pavedimus rseztu) atlikimui reikalų en Maseko
lijos valdzia. Iszmainau vieškius pinigus ont
amerikoniskų ir t. t. Darau apsergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Teiga
kurį atkolivusį užlaikytų katelegarnėje, tegul
szankiesat prie mane, o az jį išliuosuosiu.

Listoviat kreipkitės pas savo tautietį, o be to
užganėdinti.

RECEPTAI

Kaznol cerol aptiekose gabi ro-
ti s- t kras gudi oleis, je gi turės
gera recepta. Mes rardome
d- me receptus vydam ni vi-
cosių ligų ir kitokius para-
szivus g riančių daktaru
svieto. Priesyk siezkiai ti
kra virdu ligose anglijos
arba loty lezko j halboję
rosata ruzyk betovi z-
kal: klek turi meti. Pe-
nie, vyras ar moteris? se
brom ruzyk atisuk mo-
nie viena doleri, o anti-
rė-i rec pta. Norėjams
apie ka josiklausti, at-
eisk nuzeko už 2c. dėl
atsakymo.

Adr suok sziteip:

GLOBE FORMULA CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip
30 metus iszmogintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo

Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir visokių Rheumatiszku
skaudejimu.

uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia

Gabrio J. Miliaus,
Uzlaiko kasdien szviežią mėsa, kiau-
liena, versziena, jautiena, avineziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teipogi užlaikau mil-
tų, cukrians, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
nž p gesi o prekę neikarp pas kitus
visi pas **G. J. Miliu,**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Telefonas 352 Plymouth.
Daktarka.
Johanna Želviene.

Vienintėlė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nu 7 iki 9 ryto,
          nu 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nu 6 iki 8 vakaro.

Priima i savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

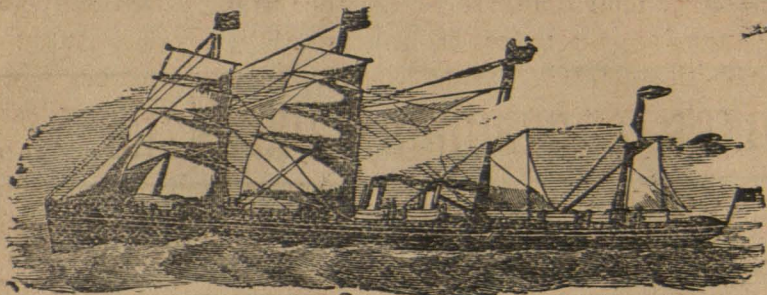
ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS
MYLĖTOJŲ“ UPACŲYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
1224 S Hancock st. Philadelphia, Pa.
Sekretorius — A. Ilgunas
P. O. Box 758 Canonsburg, Pa.
Kasierius — A. Olszewskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill
Knygius — Dr. J. T. Želviene
1 Church st. Plymouth, Pa.

Max Kobre Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greiciausiu laivu uz pigiausia preke. Esu uztvirtintu agentu ant liniju North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziam pinigis, kurius jusu prieteliai gauna i 15 dienu. Musu kantoroje galite susiszeketi lietuvizskai ir lenkizskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su koznu apsiejome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu gelezinkeliu Amerikoje ir Europoje.

Duodam zinoti kad mes priimam pinigus i depositu bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metu. Procentu tik ta mokam nuo 50 doleriu ir viszaus, ale kad buva padeti ne maziau kaip 6 mensesius. Padeti ir iszimiti gali kozna diena nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Pirmutine lietuvizska karczema Czapliko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
Uz'atkome geriausia alu, degtine ir cigarus, ir teipgi suteikiame drangizska rodu visokiuse reikaluose.

LIETUVIZSKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wikes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujusia mada, duoda druta ir gera materija ir uz pige preke.

Teiposgi senus ant naujapdirba.
Visi pas savo Tautietj.

EUROPOS DAKTARAI SPECIALISTAI.

DR. J. SOUPCOFF

Tikrube daktarizskam isztirime gal pasieki tik tokis daktaras, kuris ilgeshi laika savo gyvenimu perleido ant trinejimu. Musu datirimas gyvuoja nuo 15 metu ir didziausiose Europos ligonbučiuose. Esame daktarais, uztvirtintais Berlyno, Wiedniaus ir Warszavos medicinos akademiju. Turime teipgi palindijimus isz koznos valstijos szio kraszto. O kad gydem tukstanczius zmoniu ksep senam krajuj teip ir sziczia su laimingiausia pasekme, tai esam ir dabar pasirengę iszg'dit kozna liga, kokia gal patikti zmoget. Ka? ar branginat savo givasti? Ar norit but sveikais per visa savo gyvenima? Ar mislinat, kad negerai ilgai laukt? O delto nelaukit ilgias, bet gid'kites pas daktarus, kur supran a jus kalba ir brolezkai prijauczia jusu kentėjimus.

DR. J. COHEN.

APSILPNYTI VYRAI Jeigu sergate ligom, paelinancziom nuo iszdykumo arba uzeikretimo jeigu jezokot pagalbos pas daktarus ir jos neradot, tada mes norim paszneket apie ta. Ligoniu izduosim teisinga kontrakta, kad turetu kuom mus laikit. Kiekvienoi vietoj ligonius atlancome.

Gydome ir iszgydome:

Szaltj, Dusulj, Neuralgia, Plakima szirdies, Pilvo ligas, Reumatizma, Moteriu silpobes Nemi ga, Paralyziu, Dziova pradziuj, ir visokias viduriu ligas. Tep-gi Valku ligas, Ligas kraujo, inketu, szv. Vito szoki ir t. t. Su didziausiu atargumu gidome Oda ir Slaptas ligas ablejū Hcziju. Uzmo-kostis labai maža. o gyduolės, kurias pats sutaisom ir gabenam isz Europos dovanai.

DR. J. SOUPCOFF & DR. J. COHEN.

OFFICE VALANDOS:

806 Penn Ave.

(PIRMAS AUGSZTAS)

Pittsburg, Pa.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryte iki 6 vakare
Nedeliomis nuo 10 iki 2

Markell Building.

NUO 9 ISZ RYTO IKI 8 VAKARE

Connellsville, Pa.

2 PITTSBURG STR. COR. APPLE.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALU PORTERI** ir **ELIU**.

Nes yra daromas isz grynu javu ir geriausiu apfiniu, norint ir geriant truputi uzsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nera jokiuj primaiszytu kvarbu ne proszku.

Todelgi perkantieje ir pardavejai (karcziarnikai) visad es reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspote savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

Office: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th Sts.

Gerianse gyduole ant sdrutinimo ir ataginimo plauku.

Sulaiko slinkima plauku trumpam laikia vietoj szpuolusiu atauga nauji plaukai; praszalina visoki neezista sistema kaip tai: pleiskanas, dedervines, niezus papuckus ir stabdo galvos skaudėjima. Jeigu uztemijote savo plauku slinkima, umai atsizsaukitia o gazytytai pagalba ant sulaikymo trampam laikia. Kurie vartojo ant savo galvu plyku ir persitikrino, kad uzle plaukai ir paliudyjima duoda i visą "Publika".

[Temykite: kad sziu gyduoliu negalima gaut kitur, tik isz mus firmos siuncziam.]

Norinti gauti visą rodu, apraszkyk padejima savo plauku: kokia piezastis yra. Rodu ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist.
NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 coliu plozio, 24 coliu augszcio, ant puikios popieros, su pisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo musu uzsi-tarnavusio tautieczio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenima truse ant naudos savo tautiecziu ir tēvynės.

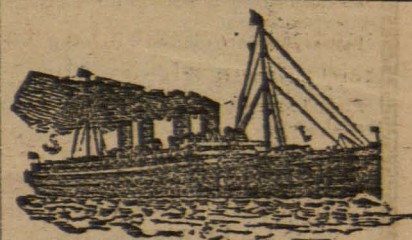
Siuntejei!

sviesto, siero, kiausziniu ir kitu tavory, bus linksmi iszgiristi apie nauje freight ejiama Lackawannos gelezinkelio ant sziu metu, specializskai einantis greitai i New Yorka, Newarka ir tt. kurs sutinka patarnavima del siunteju ir gautoju.

Karai su ledais isz East Owego, siekenti ta miesta Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas ejiimas prasidedo 22 May ir eina kas utarnikas ir ketvergas k zna nedele, ateinantis i rytinius miestus seredos petynezcis rytais.

Specializskas laikas paskirtas, del siuntinejimo ir koznas agentas priduos reikalaujantiems visas informacijas.

Telephonas 26-5 So Boston

F. J. & K. Mockevicz,

145 Dorchester Ave.

SO. BOSTON, MASS

Pardodu latvakortes ant vieokiu liniju ir siuncziu pinigus i visas dalis avieto Doviernasti (pavedimus rseztu) atlikimui reikaluj su Maekolijos valdzia. Iezmalnu vieokius pinigus ant amerikoziszkuj ir t. t. Darau aperegejimus nu ugnies (Fire Insurance) ant vieokiu daiktuj. Jeigu kurj atkeliavusj uzlaikytu kastlegarnėje, tegal szanktaei prie manes, o azz jį lezlioznostu.

Lietuviai kreipkitės pas savo tautietj, o busite uzganedinti.

„Vienybės“ redakcija telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

PERŽVALGA.

-- Neseniai pradėjusiam iszeidinėti Petropilėje mėnesiniam laikraštyje „Peczatnoje Iskusstvo“ patilpo pirmoje vietoje neilgas straipsnelis, „Isz lietuviszkų spausdintų rasztų statistikos 1599—1899 m.“; tas straipsnis, raszytas p. E. Volterio, kalba apie žymų prasiplatinimą lietuviszkos spaudos, nežiurint į draudimą jos Rusijoje. Daugiausia lietuviszkų knygų buvo iszleista Prusuose 1894 m., butent 275,000 ekzemplierių; knygų skaitlius, sulyginus, nupuolė žemai (iki 85,000 ekzemplierių) 1897 m. dėl politiszkų priezasczių (Vonsiackio metai); 1899 m. vėl pakilo per 200,000 ekzemplierių. Prie straipsnio pridėta dailiai atlikta diagramma, parodanti lietuviszkos literatūros augimą, pagal knygų skaitlių.

— Gruodyje 1901 m. įsikurė Chicago, Ill., draugystė, vardu „Ausra“, pastacziusi savo už luotimi „szelpti einanczią į augsztesnius mokslus lietuviszką jaunumę ir tokiu budu iszdirbti lietuviszką inteligenciją, iszlaviną visose svietiszkų mokslų szakose“. Minėta draugystė iszleido dabar savo įstatus atskyrioje knygutėje, kurią galima gauti, nuraszius pas bet—kurį isz draugystės virszininkų. Komiteto sanarių adresai: prez. dr. A. L. Graicziunnas, 167, W. 18—th str.; kasierius A. Olszevskis, 924—33—rd str.; susineszių sekret. J. Szernas, 5236 Indiana ave.; finansų sekret. A. Lalis, 3238 So. Halsted str.; protokolų sekretorius J. Žukauskas, 3222 Auburn ave.; visi Chicago, Ill.

— Ant padidinimo lenkiszkos Detroit'o seminarijos paaukavo: lietuviszkas kun. Mat. Krawczunas isz Chicago \$20 (antru kartu) ir lietuviszkas kun. Stefanowicz (vulgo Stepanavyczia) isz tēpat \$50. O buvo neseniai praneszta, kad

devyniose Chicagos bažnyčiose, renkant aukas ant duonos straikieriams, surinkta vos \$72,00.

Isz Lietuvos.

Isz Sartininku. Szį pavasarį buvo užsidegęs parubežinis kaimas Ruikiai. Tai iszvydę prusai, tryszkinės ir kitus padargus pasigriebę bėgo nelaiminguosius Ruikiecius gelbėti, bet maskoliszkų parubežio sargai, lyg tyczia, prusų prie ugnies neleido, sakdami pirmiaus dar juosiu perveisdėsią ir iszkratysią; tad prusai nuskriausti supykę sugrižo atgal, o 15 triobų plėnimis nuėjo isz priezasties rusų sargumo.

Isz Smorgonės, Viln. gub. Szį pavasarį ir Smorgonėje buvo maisztas. Žydai, sugriebę ožką, pririso anai tarp ragų raudoną skurlij su paraszū „svoboda“ (liuosybė) ir suplakę paleido į miestą. Neilgai nabagė kėlė „maisztą“. Budri policija beregint ją suareštavo ir apsudijo ant nužudy mo. Mislyjate, kad ant pakorimo... Ne, dar baisiau — ją papiovė ir, sako, tuojau sukapoje suėdė. Gal jau dabar teip elgsis ir su visais maisztininkais.

Isz Raseinių. Nė patys nežinome, kas per prajovai: mes praszome, kad mums leistų kasdien suplikacijas lietuviszkai giedoti, o ne į antrą nedėlią, kaip lygsziol, tuotarpu klebonas D. užvedė jau ir lenkiszkus pamokslus ant didžiųjų szvenczių ir tai dar perpusę sumos, teip jog mes, nuvargę lietuviszko pamokslu, po sumos sakomojo, ir klausydami negirdziame ir stovėdami virstam, na ir einame laukan aszarodami. Per 6 metus tų lenkiszkujų pamokslų nereikėjo, o dabar emė ir prireikė jo kažin kam.

Ikisziol klebonas tik žodžiais tespyrė giedorius lenkiszka

giedoti, o nuo szv. Jono visas giedorkų pulkelis turėjo atitraukti dėlto tiktai, jog pasisakė lenkiszka nē mokancziuos, nē norincziuos giedoti!!

Isz vyrų prie altoriaus lenkiszka tegiesta Juodis, o bažnyčioje teatsiliepia senis Lanaukskis, Czebatas ir Rutkauskis, visi trikri žemai ziai. Šzeipjau visa bažnyczia arba isai tyli, arba pustyliai lietuviszkai giesta.

Pirmiaus priesz sumą vis budavo procesija su lenkiszka giesme, kadangi, pacziam klebonui (!) nepriesztauraujant, nes 2 mėnesius vien lietuviszkai giedojome, tai dabar klebonas ir paczią procesiją panaikino. Dyvai, kad dar suplikaciją nepanaikino, jug ir ją nors kas—antrą szventę giedame lietuviszkai. O gal ilgainiui ir panaikis. Isz kur kitur visi mūsų Raseinių kunigai, rodos, dievobaimingi ir uolus, kodėlgi mus, vienog, lenkinti nori? Mums rodos, kad szventos bažnyczios apeigas vartoti lietuvių lenkinimui yra baisus priesz Dievą ir bažnyczią prasikaltimas. Melskimes, lietuviai, kad mūsų tautystės niekas neskriaustų!

Raseinių Magdė.
(Isz „T. S.“)

Senapilė, Suvalkų gub. Aleksandravo valsčiuje, Tupikų kaime, 13 liepos, nedėlios vakarą, atsitiko baisi žmogzdystė. Nekoksai Szergaliukas turėjo piktumą ant vienos moteriszkes, darzininko paczios (pravardės nedasižinojau), už iszpasakojimą Szergaliuko paslapties. Jaunas iszdykėlis užsimanė atkerszyti moteriszkei. Nugirdęs minėtą dieną szeszis pažitumus vaikus, jis nuėjo su jais pas tą moteriszkę; radę ją gulint lovoje su dviem mergaitēm (10 ir 8 metų), muszė tolaik, iki žmonoje neliko gyvasties ženklų, ir paskui iszėjo; darzininko tuo laiku nebuvo na-

mieje.

Po trumpo laiko piktadėjai susiprato, kad reikia nužudyti ir mergaites, kaipo liudininkes, ir sugrižo į darzininko bažnyčią; ant laimės, viena mergaitė buvo iszbėgus pas velionės brolij per Szeszupę, o kita įlindo į peczką; tokiu budu jodvi iszliko gyvos. Motinągi, kurioje dar nevisai buvo užgesus gyvastis, piktadėjai perszovė, įleidę szuvį į galvą. Moteriszkę buvo neszczia ir arti gimdymo laiko.

Szergaliukas pabėgo, o szeszis ukininkaicius suėmė; bet pastaczius po 100 rublių kaucijos, visus paleido; kad ir Szergaliukas būtų įdavęs szimtinę, tai ir jį būtų paleidę: ponas sliedovatelis pripažintų, kad moteriszkę prarijo kulką.

„Vien.“ skaitytojas.

Isz Rusijos.

Isz Dauguvos pilies (rusiskai pramintos „Dvinsk“) laikraszcziai paduoda apraszymą, isz kurio matyt baises darbininkų padėjimas Rusijoje: moters ir merginos—darbininkės pavestos visokių nieksų naravui, o užtarimo niekur neranda.

Sztai kas dėjosi Dauguvos pilyje pim keleto sąvaiczių.

Užstojo 6 vakaro valanda; suskambėjo kankalas. Nusidirbusios Lurie & Leizerovskio tabako fabrikosje ir prisiđerusios tvankaus oro per kiaurą dieną, darbininkės skubina namon. Bet sztai vyresnysis meisteris Ansel Fisch sustabdo vieną merginą, Peisachovycziutę, ir praszo jos parneszi keletą bonkų alaus. Mergina, paėmus kur reikia alaus, nuneszė jį ant fabrikos kiemo.... Draugės ilgai laukė Peisachovycziutės sugrižtant, nes fabrikosje jai nebuvo ką veikti. Bet nesulaukė.

Tik 12 valandą nakties kaszininkas iszstumė merginą pro vartelius, visą susmukusią.

Svyruodama parėjo mergina namon.

Ant rytojaus draugės klau-
sinėjo Peisachovycziutės, ko ji
tokia iszblyszkus ir sumisgus.

Mergina isz pradzių tylėjo,
bet paskui, tartum mėszlungio
kratoma, ėmė žliumbti ir pa-
pasakojo apstojusioms ją drau-
gėms sztai ką: „vakar, pabai-
gus darbą, meisteris Ansel
Fisch praszė manęs parneshti
alaus; man nesmagu buvo at-
sakyti ir asz atnesziau alų ant
fabrikos kiemo; tų buvo pats
Fisch ir du jo sėbrai — meis-
teris Hirsch Steinmann ir fa-
brikos rasztininkas Mendel
Rappaport. Asz buvau beei-
nant isz kiemo, kaip staiga
szoko ant manęs Fisch ir, ne-
ziurėdamas mano verksmo ir
meldimo paleisti manę, nuvil-
ko į vidų fabrikos; tų įėjo ir
Steinmann su Rappaportu.
Visi tris puolėsi ant manęs ir
per prievartą įpylė man į bur-
ną stiklą degtinės, maiszytos
su alum. Man pasidarė blo-
ga, asz apsilpau ir beveik ne-
jaučiau savęs; tada jie visi tris
— Ansel Fisch, Mendel Rap-
paport ir Hirsch Steinmann —
atėmė mano nekaltybę ir nesi-
liovė kankinę manę ilgas va-
landas. Asz netekau vieko ir
sąmonės. Kada pabudau ir
ėmiau verkti, Ansel Fisch į-
bruko man penkrublę ir isz-
stumė ant gatvės!”

Peisachovycziutė turi isz vi-
so 16 metų ir iszrodo kaip ku-
dikis.

Iszgirdusios tą skundą, dar-
bininkės įtužo ir, smarkiai į
nirszusios, pametė darbą. Pa-
szaukė fabrikų inspektorių,
valdžios pastatyta. Belau-
kiant inspektoriaus, karsztes-
nės darbininkės norėjo paro-
dyti Fischui paniekinimą už
jo darbą. Bet tas szturksz-
cziai pasakė: „ko jus norite?
kas jums galvoje — jug, su
jumis nieko neatsitiko!...
Kvaila mergiotė meluoja! O
ir abelnai sznekant, peržiūrė-
jus jus visas, nerastum nė vie-

nos nekaltos tarp jusų. Ne-
rėkaukit! Ana, ateina ponas...
Tik iszdrįskit nepaklaustyti jo!
Jis pavadįs policiemeisterį ir
pulko daktarą: jus apžiūrės ir
visos rėksnės gaus geltonus
bilietus! Na, galit skųstis
dabar, jus paszlemėkės!” Tas
grumojimas įveikė: drąsiau-
sios nutilo, kitos griebėsi prie
darbo, o nekurius verkė.

Vienog, atėjus inspektoriui,
darbininkės papasakojo jam
ir kitus tokius atsitikimus, ku-
riuos buvo isztaisęs tas pats
Fisch. Atvelykyje szių metų
Fisch tokiu pat budu pasielgė
su Cirle Rordin; Miną ir Sarą
Fleischmann'utes, 14 ir 16
metų mergaites, jis iszvedė isz
kelio ir paskui atidavė jas į
„pasilinksminimo” namus; 3
birželio jis taikėsi iszgėdinti
Chają Selbet, tai užsnudus vi-
duje fabrikos perpietėje. To-
liaus, darbininkės iszpasakojo,
kad Fisch drauge su Stein-
mannu ir Rappaportu veda isz
kelio 12—13 metų mergaites,
duodami joms saldumynų ir
viliodami jas nemandagiais žo-
džiais.

Fabrikų inspektorius, isz-
klausęs tuos skundus, net už-
sirustino ir suszuko: „Peisa-
chovycziutei iszmokėti 40 rub-
lių isz Fisco algos; Fischą,
Steinmanną ir Rappaportą pa-
varyti nuo darbo ir patraukti
po sudu!”

Bet guzikuotam ir galiuuo-
tam ponui nutruko staiga lie-
žuvis, kada jis pamatė priesz
savę patį fabrikantą Leizerovs-
kį, atėjusį tuo žygiu į fabriką.
Ponas inspektorius sukando
dantis, o Leizerovskis pasakė:
„ką? sudas, bausmės? Asz
užstoju už savo meisterius ir
už savo rasztininką — jie visi
padorus vyrai. Szitos darbi-
ninkės melagės... iszdykelės...
straikų kurstytojos... Soci-
jalistės! Asz jas visas iszva-
rysiu ir jos gaus geltonus bi-
lietus — tada nebus mano fa-
brikoje tokių ergelių”.

Visa toji drama pasibaigė

sziteip: tėvas turėjo iszplakti
Peisachovycziutę; brolis turi
gauti nuo Leizerovskio 25 rub-
lius; Fisch su kompanija liek-
ti fabrikoje, kaip ir buvę; Lei-
zerovskis pasakė darbinin-
kėms, kad po dviejų sąvaiczių
daugiau neateitų į darbą. Ir
butų jas tikrai pavares, jei
darbininkės nebutų nuėjusios
pas fabrikų inspektorių ir at-
szaukusios visus skundus ant
Fisco ir jo draugų. Jos pa-
darė tą isz baimės. Reikia ži-
noti, kad moteriszkė ar mergi-
na, gavusi „geltoną bilietą”,
yra dingęs sutvėrimas: ji pri-
lyginta prie nupuolusių mer-
ginų ir kiekvienas policistas
gali ją kas valanda skriausti.
Dabar Rusijoje policija pla-
cziai naudojasi tais bilietais:
kur tik suims darbininkes
straikuojant ar ant nepavelytų
susirinkimų — tuojau vedasi
pas miesto daktaro ir iszima
joms „geltonus bilietus”. Teip
caro budeliai kovoja priesz
darbininkes, ką tik pradėju-
sias dar suprasti savo padėji-
mą!

Didysis straikas.

12 d. spalio pasibaigė 5
mėnesiai, nuo kada kasyklių
darbininkai pradėjo straiką,
idant iszkovotų sav žmonis-
kesnes tiesas. Kapitalistai ve-
lyjo prapuldyti deszimtis mi-
lijonų, negu pripažinti darbi-
ninkams nors dalį to, ko nuo
jų reikalauta. Kaip apskaito,
į praslinkusias 22 sąvaices kom-
panijos turėjo pragaiszties
\$74,520,000; vien tik užlaiky-
mas savo policijos kasztavo
kompanijoms \$2,100,000, o
skebams per tą laiką iszmokė-
ta \$620,000. Isz viso pragaisz-
ties straikas padarė \$135,970,
000.

Norėdami pradėti darbą su
skebais, kapitalistai liepė gu-
bernatoriui Stone užvaryti ant
straiko apyrbės visą miliciją.
Dabar szalis iszrodo, kaip ka-
riszka stovyklė; 11,000 apgin-

kluotų žmonių buriomis vaiks-
czioja isz vietos į vietą, jiesz-
kodami „maisztininkų”; ant
kalnų riogso užtaisytos kanuo-
lės; Wilkes Barre'uose sukale
isz lentų užtvarą, kokius daro
tigras laikyti, ir tų laikys
sugautus „maisztininkus”, iki
pabaigai straiko.

O maisztininkus daro pa-
czios kompanijos; aną nedėlią
kareiviai paszovė žmogų, kuris
mėtė į milicijos stovyklę ak-
menis; pasirodė, kad tai kom-
panijų samdininkas, anglies
policmonas; jis prisipažino,
kad tyczia mėtė akmenis į ka-
reivius, idant mislytų, jog tai
daro straikieriai, ir nubaustų
juos.

Atėjus milicijai, tie patys
darbininkai, ką dar buvo dir-
bę kaip kur, pametė darbą,
sakydami, kad nenori dirbti
po durtuvo priedanga. Atsiun-
timas milicijos iszėjo straikui
ant gero, nors kompanijos ne
to tikėjosi.

Kompanijos, ant galo, pa-
matė, jog toliaus vesti kovą su
straiku jiems negalima ir to-
dėl, 12 spalio, jos sutarė
praszyti prezidento Roosevelt,
kad paskirtų sutaikymo sudą.
Tas sudas, susidedantis isz
penketo sąnarių, peržiūrės vi-
sus ginczus ir unijos reikalavi-
mus. Tuo keliu straikas galėtų
užsibaigti, nors szią valandą
nieko tikro sakyti dar negali-
ma.

J. Mitchell'io alga.

Daug buvo sznekų tarp
žmonių ir laikraszcziuose, kad
kalnakasių unijos prezidentas,
Jonas Mitchell, imas didelę al-
gą ir gerai gyvenęs už darbi-
ninkų skatiką. Kapitalistų lai-
kraszcziai nesigėdyjo stacziai
užmėtinėti kaip Mitchell'ui,
teip ir kitiems unijos perdėti-
niams, jog jie lupa nuo darbi-
ninkų dideles algas ir lėbauja
sav. Neseniai kompanijos isz-
leido ypatingą laikrasztį viso-
kiose kalbose (tų tik lietuvisz-

kai nebuvo, nes turbūt nerado žmogaus, kuris būtų sutikęs išversti tuos melus į lietuvišką kalbą) ir tę primelavo nebutus daigtus.

Idant straikuojantieji darbininkai žinotų tikrą teisybę, paduodame čia teisingas žinias.

Angliakasių unijos prezidentas, J. Mitchell, ima algos, pagal paskutinės konvencijos paskyrimą, \$1800 ant metų arba \$150 ant mėnesio. Iš tos algos Mitchell turi sudėti kas mėnesį į kuopą (local), kur jis yra sąnariu, 75 ct.; į valstijos Illinois angliakasių straiko išdą jis moka po \$1,50 kas mėnesis; apart to, į distrikto N. 12 išdą jis moka po \$15,00 kas mėnesis.

Prie to visko, kaip buvo nutarta pradedant straiką, Mitchell atiduoda ketvirtą dalį savo algos, tai yra \$37,50 kas mėnesis paszelpai straikieriams.

Tokiu budu, prezidentas Mitchell iš savo algos atiduoda kas mėnesis \$54,75, arba 36½ procento; jam lieka visų viso \$95,25 ant mėnesio, arba \$23,00 ant savaitės; iš to jis turi pats gyventi svetimuose miestuose, o namieje maitinti savo paciją su ketvertu mažų vaikų.

Be to dar Mitchell išdalina pavargėliams apie \$10,00 ant nedėlios, teip jog jam liekti tik \$13,00 ant savaitės savo reikalams. Unijos kasą dabar ypatingai saugoja nuo bereikalingų išleidimų, o visi perdetiniai atiduoda ketvirtą dalį savo algos ant straikierių naudos.

Ant naudos straikieriams.

So. Boston, Mass. D. L. K.	
Vytauto dr.	\$10
Surinkta nuo pavienių	\$25
Passaic, N. J.	
szv. Jurgio draug.	\$5
Surinkta pp. Linonio	
ir Vilezinsko	\$2

Yonkers, N. Y.

Dr. szv. Vincento a Paulo \$10
Pagal n. 41, „V.“, buvo \$408,50

Viso \$460,50

Medzioklė ant meszkino.

Szių dienų pasaka. *)

Szitoje szalyj buvo augsztas ponas (jis ir dabar gyvas), kuriam įsmigo į protą, jog jis esąs puikiausias medinczius. Jis riedavo visam svietui pasakas, kaip jis vakarų pustyne ir tyruose susekdavo plėsziauczius žvėris ir szaudykle ar peiliu juos naikindavo.

Kadan gi tai buvo duosnus ponas, įtaisydavo gardžius pietus ir vaiszindavo skanum vynu, tai svecziai kantriai klausydavo jo pasakų ir negana to: išpasakodavo paskui apie tas dideles medziokles visiems pažįstamiems, pridėdami dar nuo savęs nebutus daigtus. Tokiu budu, ansai medinczius pagarsėjo visoje szalyje už drąsius ir karžygiškus savo darbus.

Slenkant laikui, pats medinczius įtikėjo, jog jis yra didis karžygis ir tikrai yra padaręs tą viską, apie ką jo draugai ir kiti pasakojo.

Tam ponui net pradėjo rodytis, kad tik didelė jo narsybė ant San Juan kalvos išvairkė vilkų rują ir išznaikino ties Santiago marių liutus. Ir jis paraszė knygą, idant parodytų visam svietui, koks jis didelis karžygis. To laiko žmonės įtikėjo jam, arba bent nuduodavo, kad tiki. Jis teip tvirtai buvo persitikrinęs savo didybėje, kaip tas pasakos

*) Szitoje pasakoje perstatyta, kaip anglių kompanijos naikina musų szalį, neduodamos kasyklėms dirbti ir skriaudamos ne vien angliakasius, bet ir visuomenę.

Po „medinczius“ vardu apraszytas prezidentas Roosevelt, kurs drąsu ant sznekos, bet bailus prieš kapitalistus.

„Meszkinas“ — tai „dieviszkas“ G. F. Baer, prezidentas Readingo ir kitų kompanijų (jis vokiszko pašėjimo, o vokiszakai „baer“ ženklinia „meszkinas“, angliszakai „bear“).

kriaucziukas, kurs vienu delno pleksztelejimu primuszė septynias muses ir, paskaitęs savę už tokį darbą didvyriu, apsirėdė, kaip karžygis, o ant kardo rankenos davė išbraižyti aukso raidėmis: „septynetą vienu kircziu!“

Žmonės, manydami esant tą medinczių galingu didvyriu, padarė jį vieszpacziu ant savo szalies, tikėdamiesi nuo jo didelių darbų ir reikale apgynimo.

Netrukus po to, pasklydo zinia, jog senas, piktas meszkinas pradėjo naikinti szalį. Tas baisuolis turėjo dideles iltis ir asztrius nagus; jis vedėsi su savim rują laukinių žvėrių, kurie išzplėszė vargdieniams žmonėms daugybę gero.

Visų prispaustųjų ir nukriaustųjų akys buvo atgręžtos į savo vieszpatį, kurs sakėsi esąs toks didis ir galingas medinczius; visi meldė jo parodyt savo galybę ir suvaldyti smarkaujanczias bestijas.

Bet didis medinczius ilgai dvejojo ir abejojo: jis nežinojo tikrai, kaip pradėti kovą su senuoju meszkinu; nežinojo teippat, ar jis gali atsidėti ant savo szunų — kurtų ir skalikų — tokioje sunkioje kovoje.

Vienog, kuomet visuomenė jau rodosi, negalėjo atkelti teip didelio vargo ir kuomet szaukianczijų pagelbos balsai pasiekė net paczias padanges, — didis medinczius užmovė ant savęs szarvus su ginklais ir išztraukė medziotų meszkiną. Medincziaus tarnai apsuko iš visų pusių meszkiną su jo ruja, o valdymieras drąsiai iškėlė savo szaudyklę ir taikėsi užpulti ant seno žmonių nevadono.

Ruja atsakė ant to paszicipiancziu ir paniekinancziu kvatojimu. O paskui pakilo pats piktasis meszkinas ir szziurkszcziai pasakė: „Asz esu meszkinas (Baer) ir asz liksiu meszkinu. Mano draugai ir asz

sutverti kaipo draskantieji žvėrys, ir kaipo draskantieji žvėrys mes gyvėsime szitoje girioje, kurią visagalintis Dievas, nepabaigtoje savo iszminytyje, tyczia mums užaugino. Ko tu kiesziesi į dalykus, prie kurių tav — sziuksztu! Zabzok sav atgal namon! Savo szaudykle tu mus neiszgąsdysi. Ji puksztels ant vėjo. Kad netiki, paziurėk!“ Ir meszkinas su savo ruja tycziojosi iš medincziaus.

Didis medinczius, pagriebęs savo szaudyklę, apziurėjo ją: piktasis meszkins pasakė teisybę. Vieszpaties szaudyklė buvo įtaisyta teip, idant tik tuszcziais szuviais szaudytų.

Ir sugrižo dauggalis medinczius namon, neparsineszęs meszkino kailio, kaipo pergales ženkle.

O meszkinas su savo ruja ėmė smarkauti szalyje dar arsziaus, negu pirma.

Iisztikti tokia skaudzia ryk-szte szalies gyventojai turi visi išz vieno įtaisyti medzioklę ant to meszkino su jo ruja, pasirinkę geresnius, iszbandytus ginklus; žmonės parodys, jog be didzių medinczių patys gali suvaldyti meszkino rują ir iszliuosuoti szalį nuo piktadėjų.

Darbo istorija.

Dr. J. T. Želvienė.

(Žiur. 40 num.)

Visa įstatymų galybė per dvejeta šimtų metų buvo atkreipta į iszriszimą klausymo: kokią priespaudą gali darbininkai atkelti, kiek skurdo, vargo ir bado gali iszkęsti pabaigtinai nesunaikinus jų darbo spēkas, ant kurios vienval remiasi pabrangusios mokeszys? Pasidėkavojant tai gadynei ir sziądien pas mus yra užsilikę klausymai, kurie kasdien veržiasi, idant būtų iszriszti. Veltu jiems skirti vardus: draugijos perkaupis, emigracija, lenktyniavimas ir teip to-

liaus.

Baigiantis 18-tam šimtmečiui, Berkshire'o vaitai, stebėdamiesi pasibaisėtinam skirtumui tarp algų ir maisto kainų, suėję užmanė: ne prasza-
linti nelemtų įstatymų, nė pa-
rapijonų globėjų, tik, nutarė,
kad sveikiems žmonėms pa-
vargėlių globėjai duotų paszel-
pą, apart uždirbtos jų algos;
paszelpa remsis ant to, kiek
yra šeimynoje sąnarių.

Žmonija iš tokios priespau-
dos dviejų šimtmečių ne-
greitai atsipeikė ir parėjo į
normalizšką stovį. Ukininkų
padėjimas buvo dar blogesnis,
negu amatininkų. Išsisklaide
be vienybės, nužeminti po
šimtmečių sloga (priespau-
da), bausme ir piktžodžiavi-
mais, visoms draugiszkoms
spėkoms esant prieszais, darbi-
ninkai turėjo nusilenkti priesz
dvarponius ir kitus samdyto-
jus darbininkų. Vėlesnius lai-
kuos bandyta, vienog be pa-
sekmės, suvienyti žemdarbius:
bet sunku buvo suvienyti teip
placziai išsisklaidžiusią drau-
giją. Apart to, bernai nė ne-
galejo isztekėti apmokėjimui
duoklių tokioms draugystėms.

Tai gi Anglijoj darbininkų
stovis nupuolė dėl valdžios
priežasties, butent: 1) išleidus
netikusius pinigus; 2) kara-
liui Edwardui vieszpataujant,
tapo užgrėbtas darbininkų su-
sivienijimo turtas; 3) ant žmo-
nių aprinko naujus ponus; 4)
tapo įvestas nuožmus budas
paskirstymo algos; tą daryda-
vo sudžios, kurie nemaloniai
pasielgdavo tame dalyke; lau-
kų darbininkas buvo paverg-
tas dar labiaus, nes buvo skai-
tomas, kaipo pasturlakas visų
kitų darbininkų; 5) darbinin-
ko buvį apsunkino dar labiaus
aptverdami vieszas žemes, kuo
tapo atimta nuo liaudies nuo-
amžinė tiesa ganyklos ir kuro;
6) pavargėlių įstatymai, žadan-
tiejie suteikt jiems darbą, bu-
vo teip pritaikomi, kad algos
sumažėjo iki žemiausio laips-

nio; 7) sugrįžus monarchijai,
samdytojai nustumė nuo savo
dvarų senasias skolas, suversda-
mi jas ant darbininkų; neizmokė-
jus skolų, atimidavo nuo dar-
bininkų paskutinį daigtelį.

Bėgyje 18-to šimtmečio
apszviesti žmonės prijautė var-
guoliams, vienog netikėjo, kad
jie turi kokias tiesas arba kad
kenczia neteisybę. Visi darbi-
ninkai, kurie susidraugaudavo,
idant pagerintų savo buvį, bu-
vo skaitomi už piktadėjus ir
suokalbininkus, o prasikalti-
mai, kilantiejie iš skurdo ir
vargo, buvo atkerszinami kru-
vinesniu ir nuožmesniu budu,
negu bent kokia civilizuota
tauta buvo išbandžius.

Pakalbėję apie laukų darbi-
ninkus, imsime kitą darbinin-
kų luomą — amatininkus: jų
istorija aiszkiausiai persistato
Vokietijoje, kur vienam laike
jie buvo laisviausia ir galin-
giausia draugijos luoma. Lais-
vi miestai viduramžinės gady-
nės vokiszkos vieszpatystės,
kurie gana svarbią rolę tame
laike atloszė, buvo įgiję dau-
giausia laisvės ir gerovės iš
amatininkų, kurių skaitlius pa-
darydavo didesnę dalį gyven-
tojų.

Mažai yra žinių iš graikų ir
rymenų amatininkų padėjimo;
tiek žinome, kad jų triuso ir
dailos vaisiai yra likę pavys-
dziais ant visos ateities. Jų fi-
lozofų rasztai liudyja, kad
amatas buvo nužeminimas ir
amatininkais buvę vergai ir
žemesnėji laisvų valstiečių
luoma. Turime apszčiai davy-
dų, liudyjanczių, kad laisvi
amatininkai buvo susivieniję į
unijas, vadinamas „Collegia“;
vienog jų siekių, tiesų, nė už-
duoczių nežinome. Jeigu ir
viduramžinių gadyinių darbo
susivienijimai butų kilę iš se-
novės „Collegia“, o šiadieni-
nės unijos iš viduramžiaus
darbo susivienijimų, pagal tu-
lų išvedimą, — vistik ryszys
tarp pirmųjų yra silpnas.

Vokiečiai, pasirodė iš se-

noviszkos tėvynės už upės
Rheino, — kur prastose baku-
žėse linojo, vienatinį amatą —
plieno iszdirbimą pažindami;
kevai ir musziams vienam po
kito nusiduodant, rymentus ap-
galint ir sugriaujant senovės
ciesorystės galybę, jie apsisėdo-
tę, kur šiadien vadiname
Prancuzija, Ispanija, Italija ir
Graikija; jie pavergė rymentus
ir nuo jų iszmoko civilizuoto
budo ir gyvenimo paproczių.
Senovės ciesorystei sugriuvus,
didmena liaudies liko tame pat
žemam civilizacijos padėjime,
kaip buvo iktol. Apimtose vo-
kiečių žemėse vergponiai su-
rinkdavo ant savo žemės viso-
kius amatininkus, ir czia pra-
sidėjo tarp vokiečių amati-
ninkystė, kuri tapo padaliuta į
skirtas szakas. Toje gadynėje
mažai buvo laisvų amatininkų,
kurie iš to darbo butų pelnę
pragyvenimą. Tuomet amati-
ninkai visoki darbą dirbdavo
su kitais vergais. Tokiu budu
vokiečių apgyventose žemėse
susitvėrė nauja darbininkų
luoma — amatininkai, kurie
iszklė Vokietiją medegiszkai.
(Bus dar.)

Isz lietuviszkų dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. Musų
lietuviai, kad nepraleistų nė
valandėlės be mažiausio krutė-
jimo tautiszkuose reikaluose,
sziuolaik parengė ant 15 die-
nos spaliaus prakalbas, kurias
sakys czion užkviestas iš Bal-
timores kun. Dilionis. Wa-
terburiečiai jau nemažai yra
girdėję visokių prakalbų, bet
ir dabar rengiamų laukia su-
tula nekantrybe. Mat, pra-
kalbos, kokios jos nebutų, vis-
gi nemažai žmones padiegia į
samprotavimą. Pas mus, ir
kaip girdėti, veik visose lietu-
vių apgyventose kolonijose,
yra pasėta tarp lietuvių ne-
geistina neapykanta tarp vie-
nų-kitų. „Bedieviai“, tankiai
statydami savę net per augsz-
tai, mėgina kitus niekinti ir

apjuokti, kad anie mažai su-
pranta; iš kitos pusės, „dievo-
cziai“, net pritupe, keikia ir
niekina teip vadinamus „be-
dievius“. Yra tokių, ką bijo-
si susieiti su kunigo apszauk-
tais „bedieviais“, kad nenu-
trauktų jų į pragarą, arba vien
dėl to, kad jis yra teip pamok-
kintas. Tokių pamokinių
mes prisiklausom kas nedėlia,
bet kiek iš to naudos pase-
miam, tai tegu patys mokin-
tojai ant to atsako!

Waterbury'o lietuviai, nuo
atvykus czia zokoninkui Sau-
rusaicziui, dar nėra girdėję nė
vieno gero ir tikusio bažny-
cziai pamokslo. Nors teip yra,
vienog žmonės be skundo ken-
czia dvasiszką badą. Lauk-
sim, kas toliaus bus.

Bažnytinis.

Grand Rapids, Mich. Šia-
me mieste ant arti 400 lietuvių
buvo iksziol tik viena suszel-
piamoji draugystė; prie jos
galėdavo prisiraszyti tik cen-
zuruoto proto lietuviai: vy-
rams, gyvenantiems savo pro-
tu, prie jos prisiraszyt negali-
ma. O kitos draugystės, ne-
cenzuruojanczios žmogaus pro-
to nesant, vieni raszėsi prie
amerikiečių draugysčių,
o kiti teip lyg kokios laimės
laukė. Taigi mes nekurie, tą
matydami, nuo pradžios szių
metų pradėjome triustis, kad
įsteigtume tikrai tautiszką
draugystę — tokią, prie kurios
galėtų prisiraszyt kiekvienas
sveikas ir dorai besielgiantis
lietuvis, visai nežiurint tikėji-
miszko jo nuomonių. Nes
sekdamas vien tikėjimą, kokis
jis nebutų, kiekvienas dirba
tik dėl tikėjimiszkos savo sza-
kos, bet niekada nesidarbuoja
ant visuomenės labo. Teip
daro visos tikėjimiszkos drau-
gystės, budamos po dvasiszki-
jos priegloba, ir iš to tik kyla
nesutikimai draugijoje; o ku-
rioje tautoje labiaus žmonių
protas suvaržytas, toji tauta
žemiaus stovi kulturiszkai;

pramonėje ji teippat nupuolus ir su ja atsitinka daugiau visokių nelaimių. Tokią tautą laukia apverktinas galas.

Tokio likimo butų susilaukus ir mūsų tauta. Bet pereiname amžyje atsirado išmintingi, pilni energijos vyrai, kurie pradėjo gaivinti lietuviską dvasią, ir dabar mes galime didžiūotis, žiūrėdami į tokį smarkų mūsų tautos gaivumą. Visoki niekinimai iš dvasiškijos pusės ir keikimas tautiškų darbininkų, kaip ir maskoliaus persekijimai ir kimszimas į kalėjimus už gaivinimą lietuvių, — nė kiek nesustabdė tautiškų mūsų klijimo, bet atbulai: mūsų tauta vis augstyn ir augstyn kyla ir daugiau duodasi pažinti svietui.

Diena iš dienos vis daugiau pradeda rasti mūsų brolių, suprantančių, jog kiekvienam Dievas davė protą, idant galėtų pats suprasti, kas yra dora ir gyvent savo protu. Daugelis stengiasi savo protą isztobulinti, skaitydami pamokinančius raštus, kad nereiktų vergauti kitų protui kiekviename dalyke. Diena iš dienos dauginasi mokslinės mūsų draugystės, teipgi mokslą szelpiančios, tėvynę mylinčios, liuosos nuo visokios cenzuros, pacios savę valdančios, — teip iszmintingai, kaip apszviestų tautų draugystės.

Sztai ir mes, grandrapidiečiai, 22 d. Rugsėjo 1901 m., susirinkę pas p. F. Stanką, įsteigėme draugystę po vardu „Žvaigždė Liuosybės“. Pats draugystės vardas reiszkia, jog ji liuosa nuo visokio jungo. Jos sąnariai nebus verziami neszt nėjokio jungo; kaip kuris norės, teip galės tikėt, arba ne. Draugystė „Žvaigždė Liuosybės“ tikėjimiskų pareigų arba priderysčių niekada neįrašys į savo įstatymus. Kiekvienas sąnarys, jei norės, gali užsiraszyti tikėjimiskas savo pareigas savo smegenyse,

ir teip tikėt, kaip jo smegenys ir supratimas jam liepia.

Draugystė „Žvaigždė Liuosybės“ yra įsteigta atminčiai pirmos „Lietuvos Istorijos“, parasztytos Simano Daškanto. Nes tas garbus vyras daug vargo padėjo, iki surankiojo ir suraszė ją. Ir kokis turėjo buti jo nuliudimas, kad jis, vargszas, negalėjo jos atspausdinti! Taigi szis mūsų atminimas jo darbų tegu palinksmina jo dvasią dabar.

Kada visą ką mūsų draugystės įstatymuose priderančiai sudavadyse, — duosime pažinti mūsų siekius visuomenei.

Visų vardan, protokolų sekr.
R. Gaubas.

Passaic, N. J. 5 d. spalio buvo vietinės broliškios paszelpos szv. Jurgio draugystės susirinkimas, kur p. A. Linonis įneszė užmanymą, kad butų paaukauta iš draugystės izdo paszelpa Pensylvanijos straikieriams. Užmanymas daugumu balsų likos priimtas ir paskirta aukos 5 dol. Be to dar pp. A. Linonis ir J. Vilczinskas, perėję per lietuvius, surinko dar 2 dol., iš ko pasidarė 7 dol., kurie ir nusizsti ant vardo W. B. Wilson. Laikau už pareigą praneszti visuomenei, kad ir mūsų miestot lietuvių neatsilieka nuo kitų ir nuveikė nors vieną darbą ant visuomenės labo. Nors czia yra lietuvių apie 70 vyrų, iš kurių apie 30 galima pavadinoti tuo vardu (visi kiti apsisiautę lenkiszka skraiste), bet jie turi reikalus tik su ungaromis arba paliokėmis; su lietuvių gi nenori užsidėt. Skaitančių lietuviskus laikraszczius ir knygas yra apie 4 ar 5, o ir sz tų ne visi teturi supratimą apie gerus užmanymus, o kas ypatingiausia — pirmūtiniai stoja priesz tuos užmanymus. *Draugystės sąnarys.*

Worcester, Mass. 38 num.

„Vienybės“ buvo p. M. Palta navycziaus atsiliepinimas, kuriam jis ragino susitarti Naujos Anglijos lietuviszkoms kolionijoms ir parkviesti kalbėtojus visoms iš draugės. Worcester'io, Mass., Politikiszkas L. Kliubas pritaria tam užmanymui ir iszranda, kad butų reikalingas dalykas duot žinią apie tai visoms lietuviszkoms kolionijoms iš anksto, idant galėtų kiekvienoje vietoje, kur užmanytos prakalbos, parupint svetainę ir praplatinti tarp visuomenės.

Mums butinai reikia gyvos agitacijos žodžiu ir darbu. Jug, matome, kad kur yra didesnės draugystės ir organizacijos, jos negalėjo susitverti išz molio arba medžio: jos su sziedė vien išz moraliszkaip pakilusių dienpelių darbininkų; o tų szia dien beveik kiekvienam miestelyj szios apigardos randasi diktas skaitlius. Jūs turi pakelti progresą mylintieji žmones, mūsų apszviestu nija, kuri ir iksziol neszė sunkią naszta, szviesdama iš miego bundančią mūsų visuomenę; kada kiekvienas pareis į supratimą, tada augs ir bujos tautiškios organizacijos.

Ir tik tada galėsime pasidziaugti, kad turime geras organizacijas; tik tada jos galės nuveikti tautiiskus reikalus; tik tada bus užganėdinta mūsų mokslo isztroszkus jaunumenė, kuri dabar daugiausiai pasikakina ilgais metais vargo ir badavimo, pakol mokslą pabaigia, o paskui konogreicziausiai turi eit į kapus; tik tada mūsų smarkus karzygiai, gyvenantieji tėvynėje po biauria despotizmo letena, galės atstovėti sunkiausius smūgius nuo sziaurės meszkino.

Taigi, guodotini tautiečiai, norėdami įvykinti tuos siekius, kurių mes visa szirdžia troksztame ir kuriuos dedame sziaudien ant peczių tik mažo skaitliaus iš mūsų visuomenės, — neturime elgtis teip, kaip pe-

reitą laiką, kada tankiai tekdavo patėmyt laikraszcziuose vienoje, tai kitoje vietoje lankantės žymesnes ypatas su prakalbomis, bet tekdavo tik tada, kada pagarsinami buvo praneszimai, ką kalbėtojas iszreiszkė, o pirma to apie jo atvykimą — nieko.

Pagal mūsų nusprendimą, butų parankiausiai parkviesti kalbėtojus pabaigoje spalio ir pradzioje lapkriczio mėnesių. Kalbėtojų vardų czia neminėsime, nes žymesniejie visiems yra žinomi.

Komitetas.

Atsiszaukimas Philadelphijos Latvių.

Yra szioje pasaulėje tauta, artymiausia giminaitė lietuviszkos tautos, bet teip atsitolinusi savo draugiszkaime gyvenime nuo tos paskutinės, kad, neziurint į kraujo ryzsius, pasidarė viena kitai beveik svetimos. Toji tauta — mes, Latviai.

Broliai Lietuviai! Vienog, pirm keleto szimtų metų buvo kiteip tarp mūsų. Buvome — viena tauta, išz kruvos gynėme savo reikalus, o jūsų kuni-gaikszcziai ne kartą buvo ir mūsų vieszpacziais. Gadynės slinko. Aplinkybės perskyrė mus ir, budami broliais, užmirszom apie savo brolystę. Bet vėl atėjo kitoki laikai, atneszė kitokią mislj, kitokius programus... Szioje gadynėje kiekviena tauta pradėjo kilt iš miego, atjausti savo padėjimą ir dirbti dėl ateities, laikydami savo istoriškios praeties programo.

Gal nėra kitų dviejų tautų, turinčių teip vienokius reikalus, kaip Lietuviai ir Latviai. Dėlto gi, pridera mums suvienytomis pajiegomis gaivinti tą, ką mums paliko atmintis pereinusių amžių, — risztis drūtais vienybės ryzsiais, trumpiaus — buti ne tik broliais, bet ir draugais.

Tamtikras kelias tuose dalykuose — abipusiskas susipažinimas mūsų tautų. Mes, amerikiečiai, aplinkybėmis paszaukti esame padaryti pirmą žingsnį tame susipažinime, nes apgyvenam beveik tas pacias vietas, o dėlto lengvu budu galim užlaikyti draugiskus susinesizimus. Taigi, nesnauskime ir naudokimės isz kiekvienos tamtikros progos.

Mes, Philadelphijos Latviai, sąnariai žemiaus pasiraszusios draugystės, szio 24-to Spalio, pėtnycioj, rengiame didelį balių apvaikszeziojimui įstėigimo mūsų draugystės. Bro liai — Lietuviai mūsų miesto! Tie, kurie laikotės tų paczių pamatų, ką mes augszeziau iszreiszkiem; tie, kurie dėl labo mūsų tautų pripažįsta už reikalingą mūsų susiartinimą ant draugiskos dirvos, — tie visi lai pribuna ant mūsų baliaus, ant kurio szirdingai užkvieziame. Lietuviai turės gerą progą prisiklausyti dainų ir giesmių, kaip latviszkoj, teip ir lietuviszkoj kalboj, nes lietuviszka giedos Birutos Giesmininkų Draugystė, kuri meilingai priėmė mūsų pakvietimą ir prizadėjo buti ant baliaus. Už tai jai isztariam padėkavonė.

Balius atsibus salėje „Odd Fellow's Hall“, Third & Brown str.

Tikėdami, kad bro liai—lietuviai neatmes mūsų szirdingo užkvietimo ir pribus kuonopasziausiai, pasiliekam su guodone.

Brihwo Latwju Beedriba.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Nuo Susivienijimo Liet. Am. Administracijos.

Sziuo praneszame Susivienijimo L. A. sąnariams, kad nuo suspendavimo už Liepos ir Spalio kvartalų yra paliuosuoti visi tie sąnariai, kurie dalyvaudami kietųjų anglių straike, negalėjo už pereitą ir

szį kvartalą užsimokėt duoklę; tiems nebus atimtos sąnarystės tiesos, kaip butų pilnu sąnariu, nuo dienos užsimokėjimo užvilktos skolos, su paliudyjimu vietinės kuopos. Bet nelaimėi myrio atsitikus, toki sąnariai nustoja tiesos gauti posmertinę.

Straikiečiai, iszvažiavę į kitus miestus ir dirbanti ar tai angliakasyklėse ar kituose fabrikuose, nėra paliuosuoti nuo suspendavimo, o ir iszbraukimo isz knygų Susivienijimo, kurie neužsimokėjo ir neužsimokės spalinės ir užvilktos kvartalinės duoklės.

Centraliszki virszininkai:

M. Valentinavyczia, prez.

T. Astramskis, sekr.

T. Pauksztis, kasier.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

T. M. D-ės kuopoms.

Centraliszkas komitetas pranesza, jog prisiartino metiniai rinkimai. Isz dabartinių centraliszkių virszininkų V. Daukszys, A. Ilgunas ir A. Olszevskis padėkavoja už tarnystę ir nuo savo vietų atsiskoko, nes privatiszki jų reikalai ne visados pavelydavo organizacijos reikalais užsiimti ir juos užganėdinanziai atlikti. Tai gi kuopos bus malonios sziuos metus rinkti: prezidentą ir kasierių ant dvejų metų; sekretorių ir knygininką ant vienerių metų; vieną Literatizskojo Komiteto sąnarį ant trejų metų (į Lit. kom. geriausiai butų rinkti po vieną sąnarį kasmet ant trejų metų).

Ar nereikėtų § 6 įstatuose, kurs skamba: „Lietuvoje beturcziams knygos bus dovanojamos per tam iszskirtą komitetą“, ir pasargą prie tojo paragrafo, permaintyti maždaug teip: „T. M. D. dovanoja po 2,000 egzemp. savo iszleidimų „Varpo“ ir „Ukininko“ administracijai, kad pelnas isz jų

taptų panaudotas kėlimui ir platinimui lietuvystės ir iszleidinėjimui naudingų lietuviams knyguczių“, nes 1-a, tas tariamasis „dalinimas dovanai“ jokios praktizskos vertės neturi ir nevisai galimas, kadan ginorint dalinti knygas už dyką, 2,000 egz. toli neužtenka; 2-ra nevisur galima dalinti, tik nekuriose apielinkėse, kaip parubežėje, arba kur randasi ke liai knygų gabenimui ir dalinamos knygos visai nepatektų, kur jos butų labiaus reikalingos; 3-cia dalinant už dyką knygos tankiai pateks ypatoms, kurioms knygos anaip tol nereikalingos, bet ims tik todėl, kad gauna už dyką. Prisiuntimą knygų į „Varpo“ krautuvę apmoka T. M. Draugystė.

Jau daug svarbesnis dalykas, kad autoriai gautų kokį nors atlyginimą, nors už tas biaurias apystovas, tarp kurių tenka raszyti užsidangszezius langus, kad kas isz lauko neaumanytų, jog jie kuo nors užsiima, be to raszant kurenti pecziuką, arba nors didelę liampą, kad, artinantis pavojui, butų galima raszinį greit sunaikinti; paraszius pluoksztelį, vėl rupintis, kad tajį kur gerai paslėpti, arba iszleisti, o tada toliaus raszyti.

Abelnai mes dovanojame savo iszleidimus „V.“ ir „Uk.“ iszleistojams ir jie tegu tas knygutes pardavinėja, o surinktus pinigus jau jie pataikys tinkamai suvartoti.

Chicagos kuopos užmanymą iszleisti T. M. D. istoriją, kuri butų platinama dėl agitacijos, centr. kom. rengėsi teip su naudoti: parengti platoką T. M. D. ir jos kuopų istoriją, papuosziant paveikslėliais žymesnių jos veikėjų, teip gi pridėdant apraszymą žymesnių atsitikimų ir mūsų tautizsko kilimo per tuos metus; prie to dar gal ir pridėdant kokį rasztą priedo, jeigu pagal įtalpą tiktų. Centr. komitetas buvo

nusprenęs palikti kuopoms nutarti, ar iszleisti tokią knygutę, ar ne. Pastaram laike dr. J. Želvienė pataria, kad pirmiaus surinkti virszininkų ir uždėtojų laiszkus, raszytus T. M. D. reikaluose, nes be to vargiai bus galima T. M. D. istoriją paraszyti kaip pridera.

Dr. J. T. Želvienė paduoda tokius užmanymus, kuriuos kuopos turėtų apsvarstyti.

a.) Vertėtų tulą skaitlių T. M. D. iszleidimų apdaryti tvirtais apdarais ir toki egzemplioriai turėtų pasilikti amžina draugystės savastimi; antraip pati draugystė savo iszleidimų neteks, kaip kad yra nusidavę su viena isz paaukautų knygelijų.

b.) Kadan gi tautizskas muzėjus laikas nuo laiko yra svarstomas įstėigti, tai pavesti tulą sumą pinigų kas metai (kad ir mažą), o su tais pinigais stengtis nupirkti bent re tai gaunamus ir iszribaigusius lietuviszkus rasztus, kaip ir tokius, kurie lyti lietuviszką tautą ir klausymą svetimose kalbose. Tokios knygos turėtų buti teip gi tvirtai apdarytos ir atsakanziai užlaikomos.

c.) Praszyti spaustuvių paaukauti, arba ir isz virszminėtos sumos supirkti bėganzius iszleidimus, kuriuos teip gi vertėtų apdaryti.

d.) Visokius tautizskus istorizskus daigtus priimti kaipo aukas ir viską atsakanziai sudėti ir užlaikyti saugioj vietoj iki tokis muzėjus įsikunys.

e.) Užpraszyti visuomenę, idant visokias žinias, geras, kaip ir blogas, surastas svetimtauczių rasztuose, pažymėję prisiųstų ant knygiaus rankų, kuris jas į tvarką suvedęs užlaikys, nes jos yra svarbi dalis mūsų tautos istorijos.

f.) Visi T. M. D. reikaluose laiszakai, nuo pat užsidėjimo draugystės, turėtų buti surinkti ir sudėti drauge su knygomis ir virszminėtais daigtais, nes jie yra visa draugystės is-

torija. Tie laiszkai turi but ivisi, visu virszininku gauti. Tik tada bus galima ir draugystes teisinga istorija paraszti.

Kuopos gali paduoti savo inezimus ar uzmanymus. Teipgi kuopos uzpraszomos geriaus reikalus priziureti ir kuopos virszininku adresus priduoti centr. sekretoriui, nes kiekvienas knyguotes iszsiuntinėjant vis buna daug nesmagumu ir bereikalingu kasztu. Tankiau siai knygos buna siuncziamos ypatoms, kurios keli metai atgal buvo kuopu virszininkais, o kuriu jau negalima rasti, nes iszrinkus kitus ar permainingus vieta gyvenimo, apie tai neprasza centr. sekretoriui. Ir dabar, neminint kitu dalyku, siuntini East St. Louis kuopai parsiejo pareikalauti sugrazinti atgalios ir uz tai uzmoketi \$1,70. O pasitaiko, kad siuntiniai dingsta.

Knygininke pataria, kad knygas vertetu nuo ugnies apsaugoti.

Jei kiek pinigų įplauktų į fondą szelpimui besimokinančios jaunumenės, geriaus veikti isz vien su „Ausra“ susizinant.

Kuopu komitetai yra uzpraszomi suszaukti extra susirinkimus, kad rinkimus atbaigti priesz 15 d. Lapkriczio (November), nes pabaigoje to menesio reikes rinkimu iszeiga pagarsinti.

Dabar yra spausdinamas T. M. D. izdu pas J. J. Pauksztį & Co. surinkimas poetiszkų veikalų, rasztu žmonių numyleto poeto Pranciszkaus Vai czaiczio (Sekupasakos).

V. Daukszys.
A. Ilgunas.

Dolerio galybe.

Pažvelgus į sziaidieninį nelemtą draugijos surėdymą, ant kiekvieno žingsnio matome dolerio galybę.

Teip, eikime pirmiausiai į maldos ir atleidimo namus —

bažnyčia: tę tankiai iszgirsimė, į padanges iszkeliant turinczių, kuris mirdamas paskyrė neva ant Dievo garbės mažai ar daug dolerių; nors tuos dolerius anasai surinko su didžiausia darbininkų skriauda. Dar tankiaus girdime kunigą iszniekinant teisingą žmogų, jeigu anas mirdamas neturėjo isz ko palikti dolerį ant nauodos bažnyčiai. O ką žmogus kaltas, kad nuo ryto lyg vakaro prakaitaudamas, neįstengia užtektinai surinkti dolerių, idant palengvintų sav kelią į dangų?

Toliau, eikime į teisdarystės namą (sudą): tę isz vysime net keletą advokatų guldant galvas už dolerio galybę. Tankiai matome teisiu pripažintą didžiausią piktadėją — net žmogžudį, jeigu tik ansai turi užtektinai dolerių. Bet vargšzas darbininkas grynos savo teisybės joku būdu negali surasti.

Prisiziurekime dabartiniam Pensylvanijos straikui: ezia teipgi atrasime nemažą dolerio galybę. Priminkime sav nors vieną dalyką. Paprastai paroduodavo toną kietos anglies (padėkim, New York) po \$4,50; dabar straike laike tona pasiekė net \$25 dolerius; ir Suvienytų valstijų gyventojai priversti mokėti tokias begėdiszkas kaines (cienes). Argi ezia ne aizskus laužymas įstatymų su dolerio galybe? O mūsų valdzia ziuri į tai, kaipo tarytum nieko blogo nematydama. O jug valdzios pride rystė butų panaikinti tokias nesvietiszkas kaines arba sumažinti moitus, kad butų galima atgabenti isz kitur. Vienog, dabartinė mūsų valdzia bijosi užpykinti dolerio galybę.

Ir kiek tai panaszių atsiti mūsų gauname patėmyt, stacziai laužanczių kraszto tiesas, apie kurias vargšzui darbininkui uždrausta net sapnuoti!

Kodel sziaidieniniam laike

statome augszcziaus dolerio galybę, negu gryną teisybę, ir kas tame yra kaltas? Atsakymas trumpas: mūsų valdzios — dvasiszka ir svietiszka. Bet dideleje dalyj ir mes patys kalti esame. Pamislykime gerai ir supraskime, jog ir mes esame žmonėmis, o ne kokio mis gyvomis maszinomis, tarnaujancziomis kapitalistams; turime tokias pat rankas, tokią galvą (tik mažai isztobulintą), kaip ir anie kapitalistai. O gamta paskyrė lygias tiesas visiems. Kodel gi mes negalime surasti jų? Ar gi jau nėra kelio, kuriuo galėtume iszeiti isz tos miglų tamsybės ir nutrenkti tą jungą, kapitalistų uždėtą? Jug dar turime kelią, kuriuo galėtume iszeiti į szviesybę, tariant į geresnį padėjimą; tik butinai reikia tvirtai laikytis darbininkiszkų organizacijų ir kalbinti kiekvieną prie jų prigulėti; rinkimų laike neparduoti savo balsų skriaudėjams, bet pasilaikyti sav, balsuojant už kandidatų darbininkiszkos socialistų partijos. Nes socialistų partija turi už siekį panaikinti dolerio galybę, o įvesti gryną teisybę, pripažistanczią lygias tiesas kiekvienam draugijos sąnariui. Nepaisykime ant zaunų, kurias girdime; nekurie, statydami savę augsztai mokintais, maiszo socializma su anarchizmu, norėdami apmuilinti nesuprantantiems akis, nors patys gana gerai žino, kad socializmas yra dideliu anarchizmo prieszu. Socializmas stengias atjiesz koti lygias tiesas kiekvienam draugijos sąnariui, taigi jam įsivieszpatavus, kiekvienas naudosis lygiomis tiesomis ir nereikalaus pastoti anarchistu. Socializmas nieko bendro neturi su anarchizmu ir yra jam prieszingu.

Drutinkime, kiek galima, darbininkiszką socialistų partiją, aizskindami jos užduotis nesuprantantiems; rupinkimės

patys apie savę, nes niekas kitas apie mus nesirupina, o tokiu keliu eidami, pagerisime savo padėjimą.

J. Jasulevyczius.

Priesz rinkimus.

Szių metų atsitikimai turėjo atverti kiekvienam žmogui akis; didysis angliakasių straiakas aizskiai parodė, kad valdzia (pradedant nuo prezidento, o baigiant poliemonu), sudzios, įstatymų aprupintojai (legislatoriai), senatoriai ir kongresmonai — yra daugiaus niekas, kaip kapitalistų bernai.

Visoki valdzios perdėtiniai, ar jie vadina savę respublikonais ar demokratais, stoja slapta ir atvirai priesz organizuotą darbą, o podraug nekurie isz jų (kaip prezidentas Roosevelt, gubernatoriai Odell ir Stone) nuduoda darbininkų draugus ir monyja visuomenę.

Vienog, nė respublikoniszka, nė demokratiszka partija negali apmonyti akių tiems, kurie nori matyti tikrą dalykų padėjimą. Abi tos partijos tarnavo ir tarnauja kapitalistams; jos davė keletui žmonių sutverti trustus, kurie užgriebė į savo rankas pusę visos szalies turtų; po vieno J. Pierponto Morgano ranka yra sziaidien septyni ir pusė milijardo dolerių.

Kapitalizmui tip sudrutėjus, priesz jį turi nusizeminti viskas: teisybė, dora, mokslas, religija... Viską daro ir viską valdo doleris.

Kiekvienam skaitytojui — sumaniam ir nesumaniam — turi ateiti į galvą klausymas: ar negali ir ar neturi buti kiteip?

Be abejonės turėtų buti kiteip. Kad butų kiteip, neduokime vieszpatauti toms politiszkoms partijoms, kurios parsidavusios yra kapitalistams; tos partijos — tai respublikoniszka ir demokratiszka.

Prieszais jas stojo socialis-

tiszka partija, apszaukusi atvirą kovą kapitalizmui, trūkstams ir abelnai neaprubežiuotai privatiszkai savascziai. Socijalizmas sako: kasyklės, dirbtuvės, vandens, žemės, telefonai, telegrafai, geležinkeliai, laivai turi pereiti į tautos savastį, o neprigulėti keletui žmonių, kurie išnaudoja tą viską ant visuomenės pragaiszties.

Socijalistiszka partija yra, gali sakyti, nauja ir iš vardo daugeliui nepatinka. Daug žmonių, o ypacz dvasiszkijs, neturedami tikro supratimo apie socijalizmą, vadina jį „be dieviszku“ mokslu, kuris buk geidzijs sugriauti tikėjimą, iszardyti bažnyczias ir tt.

Yra tai melas. Socijalistų partijai tiek rupi tikėjimas, kiek ir respublikonų partijai, kuri sziadien turi virszų Suvienytose Valstijose. Vokietijos seimo delegatas Blos, ant socijalistų susivažiavimo Muenchen'e, 20 rugsėjo, teisingai pasakė: „socijalizmas nekovoja priesz religiją teip lygiai, kaip jis nekovoja priesz neblaivystę (girtuoklystę); kiekvienas žmogus turi savo tiesą: tikėti ar netikėti, gerti ar ne gerti“. Vokietijos seime sėdi sziadien 53 socijalistai, o nė vienos bažnyczios jie dar nesugriovė. Net Italijoje Seimo delegatais yra 36 socijalistai. Tarp Prancuzijos ministrų yra vienas socijalistas jau nuo keletu metų.

Czia Amerikoje socijalistų partija yra vien tik politiszka partija, o tokiais dalykais, kaip tikėjimas, bažnyczios, ji visai neužiima. Idant skaitytojas aiszkia matytų, ko reikalauja socijalizmas, paduodame czia sutraukimą isz socijalistų platformos:

1. Pervezimo ir susineszimo pragumai (geležinkeliai, telegrafai, telefonai, laivai ir tt.), visos visuomenės gėrybės (žemė, kasyklės, vandens, girios ir tt.), visos pramonės szakos

(dirbtuvės, fabrikai, darbavietės ir tt.) turi pareiti į tautos savastį, iszpirkus juos nuo kompanijų ir trustų; pelnas isz to visko eis ant visuomenės naudos.

2. Darbininkas neturi dirbti ilgiaus per asztuonias valandas ant paros.

3. Darbininkų gyvastis turi buti apsaugota (insziurinta) valstijos rupescziu, — kad kokiam priepuolyj ar senatvėje žmogus turėtų pagelbą.

4. Kad butų nauda krasztui, reikia pramanyti vieszus darbus: tiesti naujus geležinkelius, kasti kanalus, statyti laivus ir tt.; tada ir darbininkai turės gerą pelną, teisingai apmokėtą.

5. Vaikams mokslas turi buti suteiktas dovanai; kudiškis turi mokintis vieszose mokslavietėse iki asztuoniolikos metų, o pirm to laiko nevalia leisti vaikų į darbą.

6. Moters turės visas tas tiesas, kurios pripažintos vyrams.

7. Jei butų reikalas sutverti naują įstatymą, tai tamtikras valstiecių skaitlius, surinkęs paraszus, daro įneszimą; įstatymus užtvirtina patys žmonės, paduodami kiekvienas savo balsą (referendum). Pasiuntinius į kongresą žmonės renka pagal balsų skaitlių. Iszrinktuosius pasiuntinius žmonės gali atszaukti, jei jie pasirodys netikusiais.

Isz tos platformos aiszku, ko reikalauja socijalistų partija. Kiekvienas iszmingas žmogus turi pritarti tokiems reikalavimams. Dėlto, nebuk „balsuojancziu galviju“ ir paduok 4 lapkriczio balsą, kaip liepia tav sąžinė ir tavo paties nauda ir gerovė: balsuok už socijalistiszkus kandidatus.

Kur musų iszganymas?

Kas geidzia pažinti savo tautos reikalus — teperskaito szią knygą (118 pusl.); kasztuoja 25 centus.

Arti rinkimai!

— „Voting cattle!“ — su paniekinimu tarė vienas džentelmonas kitam, linkterėjęs galvą į tą pusę, kur spietė nemaža vyrų kruva, susigrudus aplinkui balsavimo dėžę.

Vienas isz tų džentelmonų buvo respublikonas, antras demokratas. Abu jiedu buvo pasidavę kandidatais ant gerų vietų su keliais tukstancziais dolerių algos. Tiedu džentelmonai tikėjosi laimėsią, nes balsavo už juos „voting cattle“.

„Voting cattle“ — tai reiskia *balsuojantieji galvijai*. Nes tik akli galvijai gali balsuoti už savo skerdiką. Džentelmonai turi teisybę:

„Tie versziai tur protelį menką, „Ką skerdikus sav patys renka“.

Dabar artinasi Pensylvanijoje rinkimai kandidatų ant valdininkų ir legislatorių. Ar nori ir szią sykį pasilikti „balsuojancziu galviju“? Jei to nenori, o nori buti tikru valstieciu ir protingu žmogum, jei trokszti gerovės sav, savo vaikams ir savo broliams — balsuok už darbininkų draugus — socijalistų partijos kandidatus.

Sztai jų vardai.

Valstijos kandidatai:

Ant guber. — John W. Slayton, „jo pagel. — J. Mahlon Barnes, „vidaus reikalų sekretoriaus Harry C. Gould.

Luzernės pav. kandidatai.

Ant kongresmano — Charles F. Quinn.

County Treasurer — Nym Seaward.

Register of Wills — I. N. Cathrall.

County Commissioner — Frank Mlenaric.

County Commissioner — Charles Jacquot.

Legislatures kandidatai.

First District — Charles Lavin
Second District — Peter McGovern.

Third District — John T. Jenkins.

Fourth District — Alex. Dwyer.

Fifth District — M. J. Dooley.

Sixth District — A. Chicka-nowsky.

Geriausias darbininkui straiakas prie votų dėžės! Czia laimėsi sav tiesas, tik neparoduok savęs!

Psykologija.

(Žiur. 41 num.)

Vela tobulinant svajonę, reikia pamažu ją iszdirbti. Pridera taikyti paveikslus netik prie kudikio patyrimų, gerai paisant ant iszsiplėtojimo ir iszsitobulinimo tamtikrų fakultetų, bet ir privadziojami paveikslai turi atliepti iszlavintos svajonės laipsniui. Niekada nepasakok painią apysaką kudikiui, kuris menkesnių, suprantamų niekada nebuvo girdejęs.

Vėl turime tēmyti atbudimą gilaus ir guvaus žingeidumo. Geidziant iszbudinti sutveriančią kudikio svajonę, reikia suteikti medegą, kuri atlieps kudikio jausmams. Neiszszaukus simpatiszkų, linksmy, pasigėrėjimo, apgailestavimo arba kitų kudikio jausmy, nepasiseks musų darbas, nors butų sudėtos didelės pastangos iszlavinimui kudikio.

Vaikų knygelės turi buti aiszkios, neužiimti nėjokiais jam nesuprantamais iszguldymais; vienog, neturi buti nė tokios lengvos, kad jau neliktų vietos pritaikymui sutveriančios svajonės. Žinoma, daugybė kliuczių kyla, geidziant darodinėti, koku budu reikia kudikio svajonę tobulint, nes kaip pirmiaus matėme, kad didelė skirtybė yra tarp yvairių vaikų, sulyg jų svajojimo pajiegu; netik jie yra: vieni dalytėjimo, kiti girdeėjimo, arba judėjimo tipai, bet dar skiriasi ir gabume suvienyti neiszdirbtą mislių medegą.

Idant isztobulintum judėjimo tipą, mokink kudikį pai-

szyti, raszyti, stovylėlius isz molio dirbti, gimnastikos etc. Vėl ausį arba girdėjimo gabumą geidžiant isztobulinti, muzika pirmą vietą užima. Vienog, turime kiekvieną fakultetą tobulinti, idant atlieptų kiekvienam pajautimui, kaip akiai, ausiai, teip rankai, raumenims etc., idant visos dvasios stygos teip sutiktų, kad iszeitų harmonija, o ne betvarakis darbas.

Skirsnys XVII.

Samprotavimas.

Mislims skriejant nuo vienos ant kitos žinios, priimant pirmajai kaip ženklą arba vadą antrosios, sakome, kad samprotaujame arba daleidžiame ją ir ją. Daleisti szį arba tą — yra surasti ją, kas yra teisinga, pasiremiant ant to, kad ir kitkas yra teisinga. Asz daleidžiu, sakydama: „jeigu szis parakas drėgnas, tai ne szaus“. Arba matant debesuotą dangų, gresiantį lytum, lemiamo lytų — taigi samprotaujame. Kudikiui sakome, kad ledas szaltas, raukas atszaldys. Rersitikrinimus tam jis pats jau turi ir isztaria, kad pats yra tai patyręs.

Daleidimo pamatas surandamas panaszume vieno fakto į kitą, vieno patyrimo į kitą: atsibudęs ryte, zvilgteli į laikrodį, idant patirti valandą. Žinai, kad tai yra laikrodis, nes jis sutinka su atmintais laikrodžių pavysdziais, — tame pagelbėjo samprotavimas. Daleiskim, kad laikrodis netaksi, staiga sakai, kad stovi. Miegustas akis atkreipi į langą, — matai, kad jau szviesu; iszgirsti szvilpynę — ir daleidi, kad jau septinta valanda, kadangi ta szvilpynė visada rėkia septintą valandą. Protui teip beveikiant, vis pasiremiam ant panaszumo tarp faktų ir patyrimų. Taigi pažįstame nusi davimus ir abelnai viską, susidraugavime su kitais daigtais arba nusidavimais. Ir tai vis butinai reikalinga protiszkam

progressui, nes sziuo budu galime pradėti su toje valandoje matomais — žinomais faktais — ir žengti sulyg tais, kurių dabar nematome, — nežinomais.

Visada budėdami, kas valandėlė protaujame, nors ir nejutoms“; sakai matas laikrodį, girdijs szvilpynę, kad esanti septinta valanda ir tt., vienog tą tikta daleidi sav. Dirstelėjęs pro langą, sakau: „žemė szlapia; visai nematydamas žemės, o žinau, kad szlapia, nes matau lyjant. Taigi sakydama, kad žemė szlapia, asz turiu tokiu budu iszprotauti: žemė suszlapa lyjant; o kad dabar lija, tai žemė szlapia.

Mes protaujame jutoms ir nejutoms. Nejutoms protaujam tada, kada mislys skrieja liuosai nuo vieno ant kito daigto, nepaisant nė jų pamato, nė priezasties jų saiko. Abelnai sziuo budu visi kudikai protauja. Sugadinęs zaislę, sako: „asz nemoku, pataisyš tėvas“. Jis daleidžia nejutoms, kad tėvas gabesnis ir sumanesnis sutaisyse zaislės, kaip jis pats esąs. Žemesnie jie gyvuliai tokiu budu atspėja savo neprietelių, lyginai kaip ir aukas.

Nejutoms kudikis, pro langą žiurėdamas, suszunka: „tėtis!“ Vienog, kad jis geistinau protautų, tai gal szeip iszeitų: „žmogus ateinantis teip ir teip iszrodo; mano tėtis lyginai teip iszžiuri; taigi ateinantis žmogus yra mano tėtis“. Geistinau arba jutoms protaudami, iriname bent kokį klausymą, kurį pastatome kaip pamatą tamtikriems nuosprendžiams, kurie lyti tamtikrus, tuo kart regimus faktus.

Iszsiplėtojimas apsvarstymo, sulyginimo, samprotavimo pajiegių pasiremiam ant tos protiszkos galybės, kuri iszskiria ir pažįsta giminystę tarp vienkų ir nepauszių viens kitam daigtų. Mes vienval užsiėmę esame suradimu panaszumo

yvairiuose daigtuose, arba jieszkome budo, kuriuo galėtumėm atskirti panaszius daigtus nuo vienas kito. Vaikai paprastai nuosprendžius semia isz tamtikrų žinomų faktų. Vaikas, paėmęs truputį duonos, pasodina su lukescziu „iszaugsiant duona“, manydamas, kad bent kas pasodintas auga. Tas pats vaikas ateityje bus atsargesnis ir geriaus iszprotaus ir kitokį dalyką, kad pamatys klaidą, padarytą isz staigaus sulyginimo yvairių daigtų.

Idant sėktųsi mūsų praktiszki gyvenimo, kaip ir pramonės tyrinėjimais, turime suprasti visus įstatymus ir veiklias priezastis, lytinczias tą klausymą.

Vyriausias siekis visokių tyrinėjimų, ypatingai pramonės moksluose, yra surasti priezastis artymesnių apsireiszkimų. Tas vien paakina tyrinėti pa'nius, dygius klausymus, lytinczius kuniszką, dvasiszką, draugiszką ir etiszką aplinkybes, su kuriomis žmonija yra suriszta. Seniausių užrašų liekanose randame liudininkus, butent ankscziausiųjų gadynių tėvai filozofijos — graikai, — įsigilinę jieszkojo viskam priezasties. Svarbus klausymas, kylantis jau pirmiems filozofams, buvo surasti priezastį žemės (pasaulės) esybei. „Thales“, radęs vandenyje priezastį visokios esybės, iszgalvojo szeip: vanduo augina žolynus, jis reikalingas gyvybei, jis svarbiausias kraujo sudėtinis, taigi jis yra ir pamatu visokios esybės.

Teip kaip senovėje žmonija stengėsi surasti iszriszimą esybės žemės, teip ir po sziai dienai kiekvienas, net kudikis, bando surasti priezastį viskam, ar tai būtų matės, girdėjęs, dalytėjęs ir tt. savo kasdieniniame gyvenime. Per yvairius pajautimus kudikis vienval atjauczia visatą ir yvairius jo-

je apsireiszkimus. Diena isz dienos arba vienval juos patėmyja, surisztus su jų priezastimi. Ir netrukus pradeda kudikis suprasti, kad vanduo užgesina troszkulį, kad ugnis dega, kad maistas sotina alkį, ir kad zaisdą sopa. Toliaus kudikis suranda savo veiklume pajiegią, ir kad veikiant atsiekti gali tamtikrus siekius. Patėmyja jis, kad barszkutis iszduoda balsą bejudinant, kad siulas nutruksta, kad su lope-tėle žemę gali kasti, kad isz minkszto molio gali padaryti yvairius pavysdzius, kad paspaudus guzikėlį, suskambės elektroš varpelis etc. Besitobulinant, prisirengia ir esti pakurstytas praeities patyrimais, patėmyja, kad visa gamta ir visi skirti daigčiai suriszti yra su viens kitu, tokiu budu kaip kad jų veikmės susijungia su juo patim.

Dar bus.

Dr. J. T. Želviene.

Sztikinėjimai arba mislės.

Surinko Nevoczių sodoj,
Telszių pav., Kauno gub.

Telszių Pliumpis.

(Visame palikta rinkėjo raszyba. Red.)

(Žiur. 39 num.)

8. Cziožė cziožina medių vezimą, kožno mede galunėlė parskaldyta. Kiaulė.

9. Lop's ant lopo, siulės nepazinti. Žouses (Žąsis).

10. Du kiukso, du niukso, du spigsa, o keturi kabur-kabur. Karvė.

11. Gelzeis kumilėlė-linų ovdigėlė. Adeta.

12. Tėv's negimęs, o vaik's pražylęs. Sierininkas.

13. Medegimęs, mede augęs, namiej parėjęs, ant stalo užlipęs — tupu-lupu, tupu-lupu...! Rėtis (sietas).

14. Medegimęs, mede augęs, namiej parėjęs, szventu palikęs. Dievo muka.

15. Po nose burbul's, po s.... kurkal's. Svertes.

Paskirstymas tikėjimu.

Mes smilkstame ant mažo visatos gumulėlio, vadinamo „Žeme“, kur kruta 1,544,509,000 gyvų sutvėrimų, vadinamų žmonėmis. Teip Amerikoje, kaip ir senoje Europoje mums tekdavo gyventi vidur krikščionių — vieno ar kito išpažinimo; dėlto daugumui gali rodytis, jog ant visos mūsų žemės vieszpatauja krikščionystė. Teip neyra: tik nepilna trečia dalis visų žmonių iksziol išpažįsta krikščionystę; isz virszuj parodyto abelno žmonių skaitliaus krikščionių yra 501,900,000. Pati krikščionystė yra pasidalinusi į daugybę išpažinimų.

Akyvas žinias paduoda tame dalyke vokiszkas Muenchen'o laikrasztis „Allgemeine Zeitung“, pritaikydamas jas prie 1901 metų galo:

Europoje yra 384,500,000 krikščionių, 6,600,000 musulmitų (muhammedonų) ir 6,500,000 žydų.

Abiejose Amerikose yra 126,400,000 krikščionių; žydų ir stabmeldžių skaitlius neparodytas.

Azijoje yra 12,600,000 krikščionių, 109,500,000 musulmitų, 200,000 žydų ir 667,800,000 stabmeldžių (čia priskaičiuoti buddistai, braminai ir t.t.)

Afrikoje yra 4,400,000 krikščionių, 36,000,000 musulmitų, 400,000 žydų ir 91,000,000 stabmeldžių.

Okeanijoje (tai yra, Australijoje su visomis salomis) yra 9,700,000 krikščionių, 24,700,000 musulmitų ir 4,400,000 stabmeldžių.

Kiek ir kokio išpažinimo krikščionių gyvena kiekvienoje Europos szalyje, parodys žemiaus paduotos žinios. Britanijoje (Anglijoje su Skotija ir Airija) yra 5,400,000 katalikų ir 37,700,000 protestantų; Prancuzijoje—37,690,000 katalikų ir 700,000 protestantų; Vokietijoje — 18,600,000 katalikų ir 32,700,000 protestan-

tų; Rusijoje — 8,300,000 katalikų, 3,100,000 protestantų ir 73,800,000 graikiszko išpažinimo (pravoslavų); Austrijoje — 33,800,000 katalikų, 4,100,000 protestantų ir 3,300,000 graikiszko išpažinimo; Italijoje — 31,100,000 katalikų ir 60,000 protestantų; Ispanijoje ir Portugalijoje — 22,690,000 katalikų ir 10,000 protestantų; Skandinavijoje (Szvedijoje ir Norvegijoje)—10,000 katalikų ir 9,290,000 protestantų; Belgijoje ir Hollandijoje — 7,990,000 katalikų ir 2,710,000 protestantų; ant Balkanų pusiausialio—1,900,000 katalikų, 4,130,000 protestantų ir 12,400,000 graikiszko išpažinimo. — Sutraukus szitas skaitlines, atrandame, jog Europoje krikščionys yra iszsidalinę sziteip: 167,490,000 katalikų, 91,900,000 protestantų ir 89,500,000 graikiszko išpažinimo.

Suvienytose Sziaurinės Amerikos valstijose yra 9,900,000 katalikų ir 62,200,000 protestantų.

Be to dar ant Pilipinų salyno su artymomsiomis salomis yra 5,700,000 katalikų ir 200,000 protestantų.

Ant visos mūsų žemės gyvena 1,544,509,000 žmonių; isz to skaitliaus 501,900,000 krikščionių, kurie padalinti sziteip: 240,000,000 katalikų, 163,300,000 protestantų ir 98,300,000 graikiszko išpažinimo.

Pastebėtinu yra faktas, jog protestantų skaitlius didinasi daug sparčiau, negu katalikų („Allgemeine Zeitung“ patėmyjimas).

Padavus žinias apie paskirstymą tikėjimu ant žemės, žingeidu bus parodžius, kaip yra paskirstyti krikščionys, pagal išpažinimus, Suvienytose Valstijose. Tas žinias yra surinkęs iki galo 1901 m. statistikas dr. H. K. Carroll; jos aprėpia dvideszimtį vyriausių „pavadinimų“ arba sektų; czia

parodytas skaitlius „komunikantų“, tai yra bažnyczios sąnarių.

Ir teip gale 1901 m. buvo komunikantų:

Rymo katalikų	9,158,741
Methodistų-episkopalistų	2,762,291
Baptistų (pietinių)	1,664,108
Baptistų (negrų)	1,610,801
Methodistų-episkopalistų (pietinių)	1,477,180
Kristaus pasekėjų	1,179,541
Baptistų (sziaurinių)	1,005,613
Presbyteriečių (sziaurinių)	999,815
Protestantų episkopalistų	750,799
Methodistų-afrikiečių	698,354
Kongregacijonalistų	634,835
Liuteriszkas Synodas	566,375
Methodistų-afrikiečių Sionas	537,337
Liuteriszkas susirinkimas	346,563
Paskutinių dienų szventieji	300,000
Reformuota vokiszka	248,929
Suvienytų Brolių	240,007
Presbyteriečių (pietinių)	227,991
Methodistų-negrų	204,972
Liuteriszkas vyriausias Synodas	204,098

Dr. Carroll protauja, jog katalikų skaitlius paduotas per didelį; tai turėjo atsitikti dėlto, kad katalikiszkos diecezijos parodydavo netikras žinias apie priaugimą sąnarių skaitliaus, suliedamos keletu metų atskaitas į daigtą.

„Paskutinių dienų szventieji“, paprastai vadinami mormonais, isz metų į metus dauginasi: 1890 m. jų buvo 144,532, o 1901 m. 300,000; jie giriasi pereituose metuose pritraukę 65,000 naujų sąnarių ir tai isz civilizuoatų Rytinių valstijų. Garsingųjų kvakerių yra likę dar 923 sąnariai.

Abelnai sakant, krikščionystė turi palinkimą platinis; daugelyje szalių, kaip anksčiau, teip ir dabar, ji prigijja, nes atnesza su savim ir sziokią-tokią civilizaciją (tankiai, vienog, ji virsta barbarizmu). Ant platinimo krikščionystės tarp netikėlių nė viena krikščioniszka draugija nesigaili truso ir pinigų. Laikrasztis „Missionary Review“ padavė statistiszkas žinias apie misijas, prasidedant 1902 m.: įplaukimų buta \$16,174,966; iszventintų misijonierių 5,074;

svietiszky brolių 3,322; moterų 5,742; naszlių ir merginų 3,413; isz viso misijonierių 17,467; isz krasztiečių yra iszventintų 4,169 ir szeip tarnaujantių prie misijų 78,965; vietų, kur skelbiama krikščionystė, yra 27,157; komunikantų 1,326,522; mokslinycių 23,442; mokintinių 1,089,237. Amerika turi iszsiuntus 4,304 misijonierius ir atvertę jau 397,340 netikėlių.

In darbą už ideją!

Rugsėjo 28 d. buvo Philadelphijoje susirinkimas vietinės socialistų kuopos. Sąnarių, kas tiesa, ne per didžiai daug buvo, bet dalykas yra ne skaitlingume, o veiklume, apie ką paskiaus. Apsvarszius bėganczius reikalus, kaip paprastai esti, buvo karsztas pasikalbėjimas apie reikalingumą agitacijos tarp darbininkų, kuri pritrauktų anuos prie socialistų pusės, kaip vienintelio iszganymo varguolių luomos. Medegiszškai szii kuopa nelabai turtinga, nes mėnesiniai įmokėjimai ne per dideli, o kito szaltinio į kuopos izdą įplaukianczio nėra. Visi susirinkusieji, matyt, jau seni įgargazėję socialistai ir szventai atsidadę savo idejai.

Vienas isz sąnarių praneszė, kad isz po maskolio nasrų yra iszsprukęs jaunas vaikas, kuris, neturėdamas pinigų ant kelionės į Ameriką, dangstosi Prusuose. Tuoju vienas isz kuopos sąnarių apsiėmė iszpirkti laivakortę ir nusiųsti anam. Kaipogi ir padarė. Garbė anam ir paveidas, kad mes, draugai, vieni kitų neapleistumėm ir nelaukdami, anot kunigų pasakos, „Dievo apveisdos“, patys vienas kitam reikale ranką paduotumėm. Kas gi tą vaikną iszbaide isz platinimą knygučių tarp savo brolių lietuvių. Kas aną norėjo prapuldyt, iszduodamas į nagus

kraugerio-maskolio? Kunigai. Dabar gi kas aną sugelbėjo nelaimėje? Tai gi kunigų keikiamas žmogus, kurs pasigailėjo visai sav nežinomo žmogaus ir isztiesė jam pagalbos ranką — tai gi socialistas!

Teip, socialistų užduotis yra agituoti ir agituoti kuomsmarkiausiai tarp savo brolių darbininkų. Jeigu mes norim atrasti aną palaimintą rojų, tai atminkim, kad tas prigulės nuo to, kaip greit socializmas iszsiplatys po visus pasaulės pakraszczius. Laistovi nuolat mums akyse, kiek didžturcziai rupinas apie mus, vargdienius. Antai Amerikos caras Morganas velyja, kad tukstancziai darbininkų mirtų badu, neg kad pridėti aniems keletą centų, kuriuos kruvinu prakaitu jam varguoliai savo nagais isz žemių lupa. Persikelkime mislim į brangią mūsų tėvynę Lietuvą, kur caras, apžiojęs mūsų tėvelius ir brolius, lupa nuo anų kuodidžiausias mokestis, o savo valdymieriams — visokiems Klingenbergiams, Valiams daleidžia szaudyti, baidyti ir plakti iki — papludimo kraujuose, iki smerczio, vargszus darbininkus. Tas pats visur dedas, kur tik kapitalizmo hydra gauna susidurti su nuogais pecziais mūsų brolio, tamsaus vargdienio. Tai gi socialistų pareiga aiszkinti vargdieniams jų apvertiniausia būvį ir rupintis kuotik daugiau pritraukti prie savęs draugų, sakant prakalbas, platinant darbininkiskas knygas ir kitokiais pragumais.

Tegyvuoja Philadelphiai socialistai! Szalin siurbikai žmogaus kraujo! Tegyvuoja liuosybė, lygybė ir broliszka meilė! *Kregždunaitis.*

Naujos knygos.

— Šventė 1 gegužės 1902 m. Išleido Lietuviškoji Social-Demokratų Partija. Paryžiujė, 1902 m., pusl. 16.

Darbininkų szventė — tai pirmoji gegužio diena. Tą vieną-vienutėlę dieną darbininkas dirba sav paciam: tą dieną sumanus darbininkas sodina ateisianczios liuosybės diegą, tą dieną jis taiso sav buomą, kuriuo nuvers sostus ir sugriaus kalėjimus. Tą vieną dieną darbininkas yra liuosas. Visas kitas metų dienas jis yra vergas — despotizmo įrankis arba aukso samdininkas.

Darbininkų diena įvesta 1889 m., atminimui didėsės prancuzų revoliucijos, įvykusios 1789 m. ir sugriovusios senąjį davadą. Nuo 1889 m. visų szalių darbininkai apvaikszcioja pirmąją gegužio dieną.

Knygutėje, kurios užgalvis iszraszytas augszcziaus, trumpai iszguldyta istorija įkurimo ir apvaikszciojimo darbo szventės Szveicarijoje, Belgijoje ir Szvedijoje. Placziaus apraszytas apvaikszciojimas pirmosios gegužinės 1902 m. Lietuvoje, butent: Vilniuje, Kaune, Sziauliuose, Panevėžyje. Gale knygutės papasakota apie skerdiką von Wahl'į, Vilniaus gubernatorių, ir jo pakalikus.

Darbininko pareiga yra perskaityti tą knygutę.

— „Dirva“. N 4, kn. 25. Lietuviškos pasakos. — II t. — Surinko D-ras J. Basanavičius. Shenandoah, Pa., V. J. Stagaro spaustuvėje, 1902 m., pusl. 262.

Apie svarbumą tokių, vidur liaudies surinktų, apsakų nėra reikalo czia placziaus kalbėti. Tokių pasakų „Dirva“ yra iszleidus iksziol du dideliu tomu; apart iszleistos, medegos yra surinkta dar szesziems tomams, bet pacziai „Dirvai“ paliovus beiszeinant, toji medega lauks ir kasžin, ar susilauks, naujų iszleistojų.

— Krylovo pasakos. Iš rusiško proza persakė J. Gerutis. Tilžėje, kaštu „Tėvynės Sargo“, 1902 m., pusl. 148.

Tai yra bandymas versti į

musų kalbą puikias rusiszko sakmininko Jono Krilovo pasakas. Tas bandymas nenuतिकės, nekalbant, kad panaudota vietoje eiliuotos formos proza — ir proza visai prasta. Vertikas pats ant savęs paraszė nusprendimą (17 pusl., „Besdzionė ir akiniai“): „paduok nejiegai kazi-kokį gerą daigtą, — jis neiszmanys, kaip juo pasinaudoti; dar ims ir pagadi“.

— Vienas iš mūsų tur apsisvesti! — Komediya iš 1-no veiksmo. — Tilžėje, 1902 m., spausdinta kaštu autoriaus pas O. v. Mauderode, pusl. 24.

Netikime, kad lietuviszkas „autorius“ prasikalstų iszleidimu kokios niekam nevertos komedijukės. Vienog, jei autorius yra lietuvis ir gyvena Lietuvoje, daleiskime Vilniuje, tai jis galėjo iszpasakoti negudrią savo komedijukę kokiam poniszkam susirinkime, begeriant skanų vynelį smagam vakarėlyje, ir atliuosuoti lietuviszką publiką nuo panašzių eksperimentų, kurių prasmės „ant unaro“ (profesoriaus Ferdinando iszsitarimas, 21 pusl.) niekam neverta nėjieszkoti. Jei lietuviszka literatura butų perpludus visokiomis knygomis, tai sekdami gudiszką patarlę, pasakytumėm: „nutukę, siunta!“ Bet ką reiszkia iszleidimas tokios tuszczios knygutės, vieszpataujant abelnam skurdui mūsų rasztenybėje?

— „Lietuviai Amerikoj“. Paraszė Jr. Jonas. Plymouth, Pa., 1899 m., Spaustuvėj S. L. A., pusl. 174.

Szitoji knyga buvo užbaigta ir atspausdinta dar pirm treje to metų, bet svietui ji pasirodė tik dabar. Ant sustatymo jos padėta labai daug triuso ir nemenkiaus rupesties. Žinios buvo renkamos, kaip matyt, su didele atyda; tacziaus, tvirtinti, kad suvestos knygoje skaitlinės teisingai perstato lietuvių padėjimą — butų per

drasu, ypacz dabar, persimainius sąlygoms daugelyje lietuviszkų kolonijų. Szeip ar teip, toji knyga yra didziai svarbus veikalas, kuris mūsų tantos ateivystę į Ameriką perstatys busianczioms kartoms maž-daug teisingoje szviesoje. Lenkai, kurie giriiasi jų esant pustreczio milijono Suvienytoje Valstijose, tik neseniai pradėjo rupintis apraszymu lenkiszkos ateivystės.

— Atsiliepinas Lietuviškos Draugystės „Zelmuo“ Paryžiujė. Tilžėje. Išlaista kaštu Draug. „Zelmuo“, spaustuvėje Schenke. Pusl. 24.

Szitą knygutę iszleido esanti Paryžiujė draugystė „Zelmuo“, norėdama iszsiteisinti priesz užmėtinėjimus, padarytus ankscziaus tulo draugystės sąnario už jos „nepatrijotizmą“. Nors atsiliepinas paverczia tuos užmėtinėjimus į menkniekius, vienog, tų turėjo buti gilesnės priezastys, jei atrėmimui vienos ypotos užpuolimų prireikėjo raszyti nuo Draugystės vardo atsiliepinimą ant 24 spausdintų puslapių. Turi buti atsiliepime ir daug vienpusiavimo, jei draugystė, statanti savę už labai rimtą, dižta vieszai vadinti „Varpo“ korespondencijas „turincziomis užmierį vien tik idijotiszką zaurnijimą ir paeinancziomis vien tik isz noro autoriaus loszimo rolės, jei ne generolo, tai jau bent tautiszko opicerelio“.

Kaip nebuk, rimtą draugystę tokios neszvarios polemikos nedasileistų.

Iszguldyimo budas daugelyje vietų parodo silpną autoriaus pažintį su lietuviszkaja kalba ir raszyba: vartoti zodzius „įgyti“ vietoje „suteikti“, „dalidamas ant dvi partijas: ant partiją lenkiszką ir partiją lietuviszką“, „prigymti reiszkai“ ir tt. — tai yra atvira profanacija lietuviszkos kalbos.

Susirinkimai.*Susiv. Liet. Am. kuopa:*

1) So. Boston, Mass., N 60 (dr. D. L. K. Traideno), 18 d. spalio, 5 val. popiet, Lietuvos visuomenės N 318, W. Broadway, So. Boston.

2) Wilkes-Barre, Pa., N35, 19 spalio, 1½ popiet, po N 48 Jones str.

3) New Britain, Conn., N26, 19 spalio, tuojau po pietų, po N 398 Elam str.

Tėv. Myl. Dr. kuopa:

1) Plymouth, Pa., 19 spalio, 7 val. vakare, „Vienybės“ išleistuvėje, 224 E. Main str.

Balius! Balius!

Lawrence, Mass. Szv. Lauryno Draugystė rengia pasilinksminimą — Balių ant naujos Pensylvanijos straikiariams subatoje, 25 d. Spalio, salėje Ford Bros, Oak street.

Prasidės 7 val. vakare ir tęsis iki pusiaunaktų. Draugystė priesz balių su pilna paroda maršuos į salę.

Įzenga: vyrams 25 ct., merginoms 15 ct. Užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites, vietines ir aplinkines. Busit maloniai priimti. Žais puiki Lietuvos muzika.

*Komitetas.***Pajieszkojimai.**

Pajieszko: Petras Skripka — Jurgio Usdilos ir Onos Usdiliutės iš kaimo Paliunų, Rudaminos vals., Kalvarijos pav.; gyvena Anglijoje. Adresas: Peter Skripka, 706—11-th ave. New York, N. Y.

Apgarsinimas.

Pigiai ant pardavimo Lietuvos vizka Barber-hope (Barzdsutystė) labai geroje vietoje, tarp 4 Lietuvos salianų ir aplinkui lietuviai gyvena. Savininkas išvažiuoja į senąją krasztą.

Adresas: 224 First str. Elizabethport, N. J.

Republican Ticket

STATE.

FOR GOVERNOR

Samuel W. Pennypacker,

FOR LIEUT. GOVERNOR,

William W. Brown.

For SEC'Y INT. AFFAIRS,

Isaac M. Brown.

LUZERNE COUNTY.

For Congress,

HENRY W. PALMER.

For Treasurer,

JOHN WILLIAMSON.

For Register of Wills,
JOHN MAINWARING.For County Commissioner,
THOMAS SMITH.For County Commissioner
JOHN M. JONES.

LEGISLATIVE.

First District,

GEORGE J. HARTMAN,

Sec. District,

GEORGE H. ROSS.

Third District,

EVAN R. MORGAN.

Fourth District,

J. G. HARVEY.

Fifth District,

LEWIS SMITH.

Sixth District,

L. R. HO' COMB.

For Mine Inspector,
THOS. J. WILLIAMS.

Ant gubernatoriaus Samuel W. Pennypacker, iš Philadelphia, Pa. Ant lieutenant gubernatoriaus William M. Brown iš Lawrence County, Pa. Sekretariats vidurinių reikalų Isaac B. Prawn iš Erie County, Pa.

CZIA VIENYBEJE TALPI-NAME HON. WILLIAM CONNELL LACKAWANNOS PAVIETO ANTRU KART ISZRENKAMO ANT CONGRESMAN—SEKANTIS YRA AP-RASZYMAS JO GYVENIMO.

Nėra kandidato kuris prašytu balso ukėsų Lakawannos Counto ateinanciuose rinkimuose, kuris butu užsitarnavęs daugiau už Hon. William Connell. Mr. Connell reprezentavo Lakawannos distriktą kongrese per 6 pereitus metus ir jis yra padaręs daugiau dėl žmonių szio kanto, kaip kiti visi kongresmanai yra padarę.

Hon. William Connell atkeliavo in anglių apielinkę iš Kanados dar vaiku budams ir gavo užsiemimą kaip dreiverys mainose Hazletone. Jojo tėvai buvo biedni ir jiems buvo reikalinga vaiko pagalba. Jis mokinosi vakarais ir rinko pinigų ir į trumpą laiką gavo vietą kaip superintendentas. Vėliau jis nukeliavo į Scrantona ir dirbo apie mainas tame mieste per keletą metų. Jis tada atidarė mainas savo lochas ir į trumpą laiką davė darbą dėl kelių szimtu vyrų ir vaikų. Laimė pasiekė kad iš dreiverio sziantien yra augszciause stovintis ukėsas Scrantone. Jis turi susirszimą su daugeliu fabriku Scrantone ir moka paskirtą algą, už ka neturėjo jokių ergelių su savo darbiniukais.

Congressman Connells buvo nuoszalei nuo republikonų partijos. Iki meto 1896 jis nereikalavo jokio affice. Tuose metuose vadovai tos partijos ir szimtai žmonių, kurie dirbo dėl jo fabrikuose, praszė jo, kad eitu ant kongreso ir jis apsieme. Jis tapo iszrinktas sudaugu mu balsų. Hon. William Connell yra tokis žmogus kurį nori prekikas darbininkai kad jis butu kongrese.

Jis dirbo mainose 20 metų ir žino sunkius darbus mainų, ir tiesas kurios iszėjo ant jo gero. Jis yra geras citizen, ir draugas žmonių, kurie pelnosi biednai sav kasnį duonos. Balsuoki už William Connell ir turesi žmogų kurs užtars atsargei reikalus.

Naujausios knygos.

Kas isz ko gyvena? Paraszė Dikstein. Szitoje knygeleje miszkiai parodyta, kokius turtus susiplėsia bagocziai isz darbininkų žmonių. 10 Jūdosiuzis. Apysaka parodanti iszdavėjo neramumą saužinės ir algų už iszdavimą savo brolių maskoliams 1863 m. 5c

Spėka ir Medega arba principai prigimtinio surėdymo visatos. Paraszė L. Buechneris. Lietuviszkai vertė Dr. J. Szliupas. 1.50

Drutai apdaryta 2.00

Nebepirmas paveikslėlis isz mokslėivių gyvenimo 5

Atminimai už motinos dušią 5

Vėlnias spąstuose. Dramatiszkas paveikslėlis isz 3 veikmių, labai tinkantis teatrui, nes parodo kaip žydas szpukuodamas vogė ir kaip jį pagavo 10

Paveikslai isz lietuvių gyvenimo. Paraszė Zemaitė, kaip Petras nelaimingai gyvena su Marcele apsiavedęs, kuri mylėjo Praniuką. 10

Kaip apsiereiszkia gyvastis žmogaus kune su 35 paveikslais 15

„Ne gadaj“, arba Baisus Sapnas. Paraszė Ž. 5 ct.

Grabnyczių žvakė. Flamandų tautiszką pasaka. Vertė J. B. 10 ct.

Vardan Teisybės. Kalba W. Liebknechto. 10 ct.

Wacław Szujski i Ż. Polska kultura na Litwie 5 ct.

Smertis. Daktaro pasakojimas Paraszė Szventmikis. Puslapių 32.

Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c

Dvasiszkai apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzura, į usl 81, prekė 25c

Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.

Lietuviszka Chrestomatija, iszleista p. E. Volterio. 1,40

Juszkos žodynas 2,00

Geologija, (su paveikslais) paraszta A. Geikie 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.

Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo piningų ir palengvinimą ant: Romatizmo, Skausma Galvos, Skausma strėnu, Skausmą kaulų, Skausmą sprando, Ir Traukulio

Tai nneikie in sztorą, pas savo tautietį ir parekla lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptiekoje dėdės Groblevskiio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant: Vidurių, Kepenų, arba Kraujo. Gerk EGIUTERRO No 1. prigėlbės koźname karte. Duodu paranką iszgydymo drngio, pripuolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosiis ka Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tal audirba isz visokų augalų ir szaknių isz devynerių dalykų audėtos isz 27. (kaip tal sako syk po 27, ant evieto geresnės Trajankos nesiranda)

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl koźno žinomas, yra vienas garsingiausių Aptiekoriu tarp mūsų tautos cionai Amerikoje. Telpo-gyva dėl koźno žinoma, jog vienas geras aptiekorius žino ir ženkliina dangian kaip 10 daktarų, nežine pagalboj susirgusios žmonijos Dėlto-gi jeigu kada jus Dievas teiktusi dalipstėt kokia liga, tal tuojaus nusidnokite ant rodos pas jįj.

Adresas: **ALBERT G. GROBLEWSKI**
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma. Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnbes, szleivuma, sutinima, veži, blykzle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyziu ir tt. Praszalimu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagalba geriausia elektriszku pretaisiu.

Lytiszku daliu ligas
iszgydau per **keleta dienu**, kraujo nuodujimus, odos ligas, semens begima, zaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lytziu nusilpėjima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuojau pilna iszgydyma Chroniszkos ligos yra mano specialiszkumu**. Gyvsidabrio nevarioju. Nuodgnus iszegzaminavimas ligonių ir jo iszgydymas—tai yra mano prideryste.

DR. LANDES
Szpitalinis specialistas.
134 E. 24-ta ul., kamps Lexington ave., NEW YORK.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.
Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali paraszti laiszka; butinai reikalaujame paciento isitikejimo.
Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

Daugiaus kaip 150 laiszky nuo iszgydytų žmonių gauta laike paskutinių dviejų mėnesiu.

Nesiusk piningu.

Daug žmonių serga ant pulucijos kuri pas rodo laike miego arba prie nusiiszlapiavimo, ir jeigu isz tos nesiugdys, ji neapleis žmogų kankinusi. Žmonės turinti tą ligą kenzia nemigą, galvos skaudėjimą, pilvo užkietėjimą arba netrovėjimą, nerviszkumą, vidurių ir nugarės skaudėjimą ir apsilpnėjimą lytiszkų kuno dalių. Jeigu tokiuos atsit kimuos reikalauji pagalbos, nesiusk piningų, bet raszyk pas mane įdėdamas marķę, o asz atsiusiu tau apraszymą, isz kurio tikrai iszsigydysi. Adrisuok:

John Wasel.
Box 657, Iron Mountain, V. Mich.

Lietuviu užeiga pas L. FREEDMANA

ant kampo Bainbridge ir S. 2nd str. Philadelphia, Pa.
Gerianee užeiga dėl lietuvių, isz viso miesto. Prilaika: visokias gėrimus kaipo tai alu, arleką ir vynu, podrang laiszu visokius užkandzius ant stalo per visą dieną. Pr etam ant aukzto turiu gražų ruimą dėl sveczytų per ka galima laiką linamal ir apakinali praleisti. Teipgi kiekvienam duodu prietėliszka rodą. Mano namas yra puikliausi papuoszta isz viso miesto todėl nepa mirszkite uzeiti!

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klisas aptiekoje. Vaistus, chemiszkus daiktus, kvepentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome visokių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.
PLYMOUTH. PA.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos Philadelphia.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linių. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam piningus greitai ir pigei.

Susisznecam visokiose kalbose. Piningus priimam bankon ir iszmainom. Visame dūdam prietėliszka rodą. Musų Offisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS &c.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.
Uzlaiko visokios degtinės, vynu, skanaus aluczio, puikiai kvepianczių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgirist skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užeik pas **K. Strzelecki.**

Darbas

suvienytai dėl slobnumo kuno ir viso Gyvumo speku.

Dėlto yra reikalingas sustiprinimui muskulų ir pailginimo stiprumo darbe.

Severa's Stomach Bitters

atlieka szita per sutrovėjimą maisto, sujautrinimą skilvio sulaikymą sukietėjimo vidurių, pastiprinimą nervų, czystijimą ir padauginamą kraujo. Nėra geresnės gyduolės nuo vidurių.

Preke 50c. ir 1.00 dol.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevski, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste an labaigorių linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervažiuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsauguju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyna alų, dągtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
683 North Riners Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirk lami nuo sztorniakų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorninka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus pri-iusta per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panasziois ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszius liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1 00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisi-usta. *Gumbo-Kura* susideda izz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tableis Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra izz bandytas ir daug žmonių yra izszigydę izz ilgios sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Pri-iusk Money Order ant 1.50, o bus prisi-usta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinaviczia,
1917 N. Main str., Scranton, Pa.

Vice-prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.

Sekretorius — T. Astramskas,
1229 S. 2nd. st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevyczia,
1150 Wyoming Ave. Pittston, Pa.

*Kasos globėjai { K. Unika,
943 S. 2nd. str. Philadelphia, Pa.

Uzveisdotoju knygyno—V. Daukszys,
1214 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

assekuravojimo NAMŲ ir viskikių DAIGTŲ ū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Lietuviu užėiga, pas S. Arbaczaucką,

1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.

Geriausia lietuviams užėiga izz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Pedrangei laikau užkandzius ant stalo per visą dieną. Teipgi parduodu laivakortes ant geriausių laivų ir už pigiausia prekę Siuncziu pinigus į visas svieto dalis. Lietuviai, atkeliate izz kitų miestų, ras pas maną szirdinga pri-
mimą.

Lietuviu užėiga.

Geriause užėiga dėl lietuvių izz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Parduodu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikale.

Petras Lipavyczia,

LUZERNE, LUZ. Co. PA.

SPAUSTUVĖ

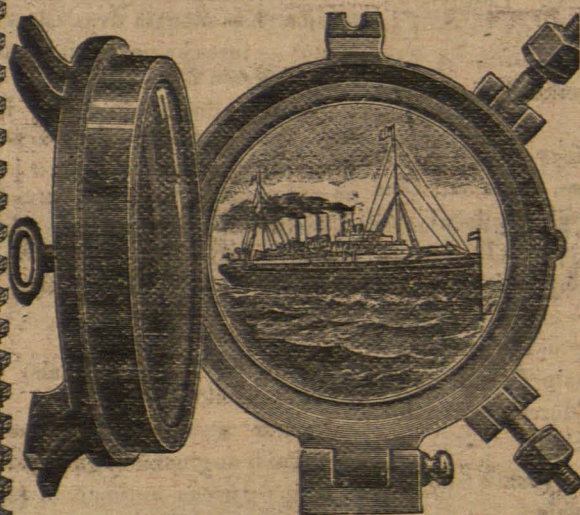
„VIENYBES LIETUVNINKU“

Spausdiniasi visokios knygos, konstitucijos draugystėms, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai.

Darbas atliekamas yra greitai ir pigiai

PARDUODA LAIVAKORTES

Ant visu geriausių keliu ir greicziausių laivu.

Siunczia pinigus

į visas svieto dalis greitai ir pigi. Norinti kad pinigai siuncziami į tėvynę neprazutų ir kuo greicziausiai nueitu, tegul kreipiasi po sziuom antraszu:

J. J. Pauksztis & Co.,

224 East Main str.

PLYMOUTH, PA.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue,

CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestinga, teisinga ir artistiszką izszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus paminitus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsilmdama izszdirbimais igijau geriause praktikę ir dėl to galiu wiszą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

